

سرمقاله

گسترش مسئولیت‌های کیفری کارکنان بانک‌های خصوصی

علی نظافتیان پژوهشگر حقوق بانکی

شرح مطلب: پرسش آن است که از لحاظ مسئولیت‌های کیفری بین کارکنان بانک‌های دولتی و کارکنان بانک‌های خصوصی چه تفاوتی وجود دارد؟

برای ارائه پاسخی منطقی بدین پرسش باید توجه داشت قانون ملی‌شدن بانک‌ها که به نظر اینجانب تحت‌تأثیر افکار به‌شدت چپ‌گرایانه و شیخه سوسیالیستی رایج در اول انقلاب شکل گرفت، در واقع بخش خصوصی و غیردولتی را از سرمایه‌گذاری و فعالیت در زمینه صنعت بانکداری محروم ساخت تا این که " قانون اجازه تأسیس بانک‌های خصوصی مصوب فروردین‌ماه ۱۳۷۹ زمینه فعالیت دوباره بخش خصوصی در صنعت بانکداری و رقابت سالم با بانکداری دولتی را فراهم آورد. بانک اقتصاد نوین اولین محصول قانون مورد اشاره است. پس تا سال ۱۳۷۹ کارکنان بانک های خصوصی وجود نداشتند. هر چند به نظر در طی این سال‌ها دولت‌های وقت سیاستی مشخص برای ایجاد فضای رقابت واقعی بین شبکه بانک‌های خصوصی و بانک‌های دولتی ارائه نکرده‌اند. به‌رحال از همان زمان (۱۳۷۹) با تولد دوباره بانک‌های خصوصی در محافل بانکی این بحث مطرح بود که...

ادامه در همین صفحه

فرصت امروز

برای کسب و کار آفرینی

چرا برخی خودروهای نو در آزمون آلاینده‌گی رد می‌شوند؟

به گفته مدیر مرکز آزمون و آلاینده‌گی خودرو تمامی خودروهای تولید و عرضه‌شده در کشور الزامات استاندارد یورو ۵ را در مرحله تأیید نوع پشت سر می‌گذارند، اما در آزمون‌های تصادفی انطباق تولید ممکن است بخشی از محصولات به دلیل نوسانات کیفیت تولید، تنظیم نبودن برخی قطعات یا تغییرات جزئی در فرآیند ساخت، از حدود مجاز آلاینده‌گی انحراف داشته باشند...

راه تازه ایران و روسیه از کجا می‌گذرد؟

تجارت بدون دلار

در سال‌های اخیر، عبارت «تجارت بدون دلار» بارها در ادبیات اقتصادی و سیاسی ایران تکرار شده است. هر بار که سخن از تحریم، محدودیت‌های بانکی، دشواری انتقال پول و هزینه‌های مبادله به میان می‌آید، ایده استفاده از ارزهای ملی، تهاوت، پیمان پولی و کانال‌های مالی جایگزین دوباره مطرح می‌شود. اکنون نیز بحث تقویت سازوکارهای مالی میان ایران و روسیه، این پرسش را پیش روی فعالان اقتصادی قرار داده است که آیا تجارت دوجانبه می‌تواند واقعا از سایه دلار فاصله بگیرد یا فقط با تغییر نام ابزارها، همان دشواری‌های قدیمی باقی می‌ماند. برای پاسخ به این پرسش، ابتدا باید یک سوءتفاهم را کنار گذاشت. تجارت بدون دلار به معنای حذف کامل ارزهای معتبر بین‌المللی از مبادلات نیست. بسیاری از کالاها در بازار جهانی با دلار قیمت‌گذاری می‌شوند؛ از انرژی و مواد اولیه گرفته تا کالاهای واسطه‌ای و تجهیزات صنعتی. بنابراین حتی اگر ایران و روسیه تسویه حساب‌های خود را با ریال و روپل انجام دهند، قیمت‌گذاری، بیمه، حمل‌ونقل و ارزش‌گذاری بسیاری از کالاها همچنان می‌تواند تحت تأثیر نرخ دلار باشد. اما کنار گذاشتن دلار از بخشی از مبادلات، می‌تواند هزینه انتقال پول و ریسک تحریم را کاهش دهد. در شرایطی که شرکت‌های ایرانی برای دریافت یا پرداخت پول در تجارت خارجی با محدودیت روبه‌رو هستند، هر سازوکار مالی جدید می‌تواند بخشی از...

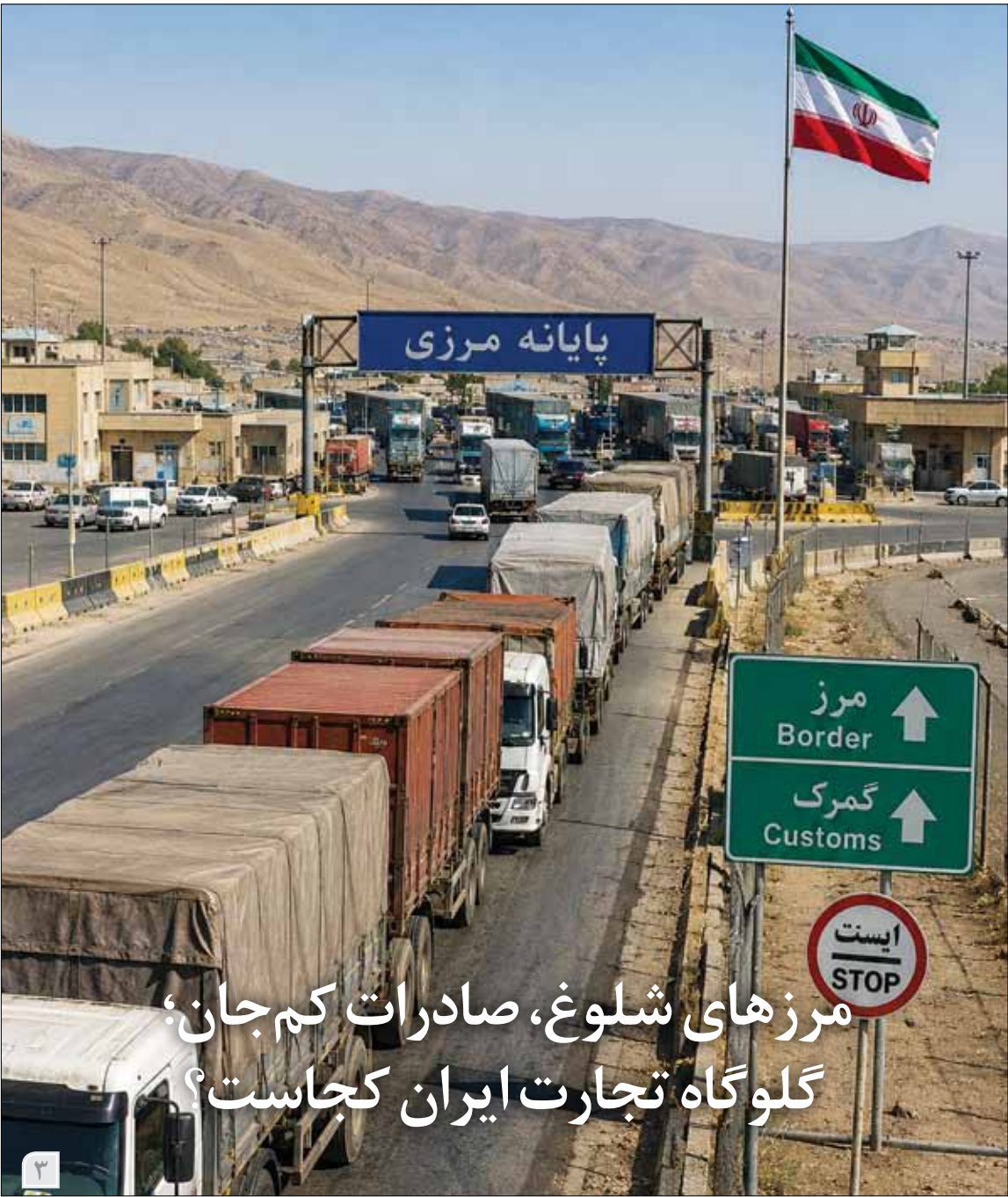
پیشنهادتشکیل

«کنسر سیوم انرژی سازمان همکاری شانگهای»

مدیریت و کسبوکار

همکاری با برندهای بین‌المللی؛ از افسانه تا واقعیت

آدم وقتی تازه وارد یک حوزه کاری می‌شود، همیشه درباره همکاری با بزرگ‌ترین شرکت‌های آن حوزه کلی رویاپردازی می‌کند. مثلا بازیکنان فوتبال را در نظر بگیرید؛ حتی بزرگ‌ترین ستاره‌های این ورزش هم وقتی درباره نوجوانی‌شان حرف می‌زنند، دائما به رویای‌شان برای بازی در تیم‌های بزرگ اشاره دارند. این مسئله‌ای کاملا رایج در میان کارآفرینان است. خب این امر می‌تواند برای شما کاربردی دوگانه داشته باشد. وقتی شما دائما درگیر رویاپردازی درباره همکاری با برندهای بزرگ هستید، اصلا بعید نیست از کار فعلی‌تان هم جا بمانید. این امر می‌تواند شرایط شما را بی‌نهایت دشوار ساخته و توانایی‌تان برای عملکرد خوب در محیط کاری را کاهش دهد. مسئله‌ای که ما اینجا قصد داریم درباره‌اش با شما حرف بزنیم، نه صرف خیال‌پردازی درباره کار ایده آل، بلکه مرحله بعد از آن است. اصلا بر فرض که شما موفق به استخدام در شرکت مثل گوگل یا...

مرزهای شلوغ، صادرات کم‌جان گلوگاه تجارت ایران کجاست؟

گسترش مسئولیت‌های کیفری کارکنان بانک‌های خصوصی

شعبه چهاردهم دادگاه تجدیدنظر استان یزد به موجب دادنامه شماره ۱۰۱۰۱۵۱/۲۰۸۰۰۳۰۸۸۰۹۹۰۰۹۸۰۰۱۳۹۸-۱۴۰۵/۵۱۳۹۸ چنین رای داده است: " نظر به اینکه از ناحیه تجدیدنظرخواهان اعتراض موجه و مدلی که موجبات نقض اساسی دادنامه تجدیدنظرخواسته در قسمت مورد اعتراض را ایجاد نماید به عمل نیامده و دادنامه یاد شده نیز از جهت رعایت اصول و تشریفات رسیدگی و مطابقت با محتویات پرونده و موازین قانونی قافذ اشکال است؛ علی‌هذا با رد تجدیدنظرخواهی نامبردگان نظر به فقد سابقه کیفری آنان که استحقاق تخفیف در مجازات را دارند مستندا به ماده ۴۵۹ قانون آیین دادرسی کیفری و مواد ۳۷ و ۳۸ قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲ مجازات شلای هر یک از نامبردگان را به پرداخت بیست‌میلیون ریال جزای نقدی تبدیل و دادنامه تجدیدنظرخواسته را اساسا تأیید می‌نماید

ب. رأی دادگاه ۱۰۷ کیفری و شعبه ۱ تجدید نظر یزد به حکایت دادنامه شماره ۱۵۰۴-۱۳۹۸/۲۳۱۱۱۱۳۹۸ شعبه ۱۰۷ دادگاه کیفری دو شهر یزد، در خصوص اتهام ۱. آقای ابوالفضل... (رئیس شعبه بانک صادرات...) و ۲. آقای سیدمجتبی (کارشناس مسئول وقت حوزه مالی) دایر بر ترتیب اموال و وجوه به علت اهمال و صرف وجوه در غیرمورد معین، چنین رای داده شده است... عمده دفاعیات در دو بخش است: نخست آنکه کارکنان مؤسسات، نهادها، بانک‌ها، بنگاه‌ها که به نظر این دادگاه بلاوجه است... و بخش دوم دفاعیات این است که بانک صادرات یک بانک خصوصی است، لذا موضوع منصرف از ماده ۵۹۸ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵ است که این دفاع نیز بلاوجه است؛ زیرا در ماده مذکور به مأمورین خدمات عمومی اشاره گردیده است و نظیر به اینکه بانک‌ها اعم از اینکه دولتی باشند یا خصوصی، خدمات عمومی ارائه می‌دهند، لذا کارمندان نیز در صورت ارتکاب بزه با شرایط قانونی مشمول ماده فوق‌الذکر هستند، لذا دادگاه بزه انتسابی به متهمان را ثابت دانسته او] به استناد ماده ۵۹۸ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵ هر یک از نامبردگان را به تحمل هفتاد ضربه سلاق تعزیری (بزه درجه ۶) محکوم و اعلام می‌نماید... پس از تجدیدنظرخواهی از این رای، شعبه یازدهم دادگاه تجدیدنظر استان یزد به موجب دادنامه شماره ۱۰۱۰۱۵۱/۲۰۸۰۰۳۰۸۸۰۹۹۰۰۹۸۰۰۱۳۹۹-۱۳۲۰/۲۱۳۹۹ چنین رای داده است:

"... باتوجه به اینکه ماده ۵۹۸ قانون مرقوم ذیل فصل سیزدهم قانون مجازات اسلامی و تحت عنوان تعديات مأمورین دولتی نسبت به دولت آمده است و مأمورین به خدمات عمومی مشمول این ماده دانسته شده‌اند؛ در حالی که بانک صادرات، یک بانک خصوصی بوده و ایراد وارد نشده از سوی متهمین و وکیل ایشان مبنی بر اینکه بانک صادرات خصوصی بوده و کارکنان آن کارمندان آن مشمول ماده قانونی مرقوم نمی‌باشند، به نظر موجه می‌باشد؛ زیرا در مقام تعیین مجازات و در جهت تفسیر مضیق قوانین کیفری و تفسیر به نفع متهم، این اقتضا وجود دارد که افرادی که مشمول قانون هستند، دقیقاً مشخص باشند و در موارد شک، به موارد منصوص قانونی اکتفا گردد؛ در حالی که چنانچه خلاف این قاعده تفسیر صورت گیرد، ممکن است افراد دیگری که در بخش‌های خصوصی، خدمات عمومی انجام می‌دهند نیز مشمول ماده ۵۹۸ قانون مجازات اسلامی شوند؛ در حالی که از ماده قانونی مرقوم چنین برداشتی صورت نمی‌گیرد. از طرف دیگر یکی از اهداف خصوصی‌سازی بانک‌های دولتی، این بوده که نظارت دولت بر این بخش‌ها نیز به همان بخش‌های خصوصی واگذار شده و بانک‌های خصوصی، خود وظیفه اداره و نظارت را بر اساس منافع بانک بر عهده گیرند و در این پرونده نیز هیچ‌گونه شکایت و درخواستی از سوی بانک مذکور صورت نگرفته و حتی از نامه سرگروه بازرسی و تطبیق بانک صادرات استان یزد (صفحه ۲۰۳ پرونده)

داده‌اند. اما عالی‌ترین نهاد قضایی کشور یعنی دیوان عالی نهایتاً با صدور یک وحدت رویه ایت موضوع را با تمسک به نهاد " مأمورین به خدمات عمومی " حل کرد و به این اختلاف آرا خاتمه داد. بخش دوم: رأی وحدت رویه شماره ۷۹۸ مورخ ۱۵/۰۷/۱۳۹۹ هیئت عمومی دیوان عالی کشور بر اساس این رای کارکنان بانک‌های خصوصی مأمورین به خدمات عمومی تشخیص داده شده و نتیجتاً مشمول مجازات جرم تصرف در وجوه و اموال دولتی شناخته شده‌اند. بنابراین در این زمینه توجه به این پرسش که مفهوم حقوقی " مأمورین به خدمات عمومی چیست، ضرور می باشد.

استاد جعفری لنگرودی در این زمینه گفته‌اند: "... مامور خدمات عمومی کسی است که در مؤسسات ذیل کار می‌کند و خدماتشان خدمات دولتی نیست.

۱-مؤسسات خیریه و عام‌المنفعه‌ای که تولیت آنها با رئیس مملکت باشد یا دولت و شهرداری بر آنها نظارت کنند یا آنها را اداره کنند. ۲-مؤسسات انتفاعی که تحت نظارت دولت باشند"

اما قانون طرح استفساریه مأمورین به خدمات عمومی موضوع مواد ۵۳۴ و ۵۹۸ قانون مجازات اسلامی در این زمینه گفته است: "... منظور از مأمورین به خدمات عمومی، کلیه کارکنان مؤسسات، نهادها، بنگاه‌ها و شرکت‌های غیردولتی و با خصوصی و همچنین کلیه سازمان‌های حرفه‌ای و صنفی که به‌موجب قانون ایجاد شده‌اند که نسبت به ارائه خدماتی که جنبه عمومی دارد اقسام می‌نمایند از قبیل "بانک‌ها، مؤسسات اعتباری"، شرکت‌های بیمه، نمایندگی‌ها و کارگزاری‌های بیمه، سازمان بورس و اوراق بهادار، کارگزاری‌های بورس، شرکت سهام عدالت، صندوق‌های بازنشستگی لشکری و کشوری، شرکت‌های آب‌فاضلاب، توزیع برق، مدیریت تولید برق، مخاربات و کلیه شرکت‌های سرمایه‌گذاری موارد فوق‌الاشاره و شرکت‌های زیر مجموعه آن، سازمان نظام‌مهندسی، نظام پزشکی، کانون وکلای، مرکز وکلا و کارشناسان و مشاوران خانواده قوه قضائیه، کانون کارشناسان رسمی دادگستری، دفاتر پیشخوان دولت، دفاتر خدمات قضائی، پلیس ۱۰۰ و کلیه شرکت‌های که تمام یا بخشی از سهام آن متعلق به موارد فوق‌الاشاره می‌باشند."

به‌رحال در مورد وضعیت کارکنان بانک‌های خصوصی در جلسه مور ۱۳۹۹/۰۷/۱۵ دیوان عالی کشور آرای صادره از دو مرجع قضایی بررسی و متعارض شناخته شده‌اند:

الف) گزارش پرونده شعبه ۱۰۹ دادگاه کیفری و همچنین شعبه ۱۴ دادگاه تجدید نظر یزد

به حکایت دادنامه شماره ۰۲۵۶-۱۳۹۸/۲۸۰۲/۲۱۳۹۸ شعبه ۱۰۹ دادگاه کیفری دو شهر یزد، در خصوص اتهام ۱. آقای هادی... (رئیس شعبه بانک صادرات...) و ۲. آقای عباس... (رئیس وقت شعبه بانک صادرات...) دایر بر تصرف غیرقانونی نسبت به اموال بانک صادرات در خصوص برداشت مبلغ ۴۵۱ میلیارد ریال از صندوق بانک برای تأمین سهم‌الشرکه مشتری در تسهیلات آقای محمدتقی... و اتهام متهم ردیف دوم دایر بر تهیه گزارش بازدید خلاف واقع که منجر به اعطای دو فقره تسهیلات فروش اقساطی به شرکت... جمعاً به مبلغ ۹۱۱ میلیارد ریال گردیده است، دادگاه با توجه به جمیع محتویات پرونده و دلایل موجود... برهکاری متهمان را محرز و مسلم دانسته و به استناد مواد ۵۴۰ و ۵۹۸ قانون مجازات اسلامی هرکدام از متهمان با توجه به گستره نقض وظیفه‌اشان]ا] به تحمل ۷۴ ضربه سلاق تعزیری محکوم می‌گردند... پس از تجدیدنظرخواهی از این رای،

برمی‌آید که اقدامات متهمین به دستور مدیران وقت بانک مذکور به عمل آمده است. علی‌هذا دادگاه با توجه به مراتب فوق و با بررسی اوراق و محتویات پرونده، من حیث المجموع، بزه انتسابی به متهمین و تطبیق اعمال ارتکابی توسط ایشان با ماده ۵۹۸ قانون مجازات اسلامی را محرز و مسلم ندانسته و به استناد بند ب ماده ۴۵۵ قانون آیین دادرسی کیفری، ضمن نقض دادنامه مذکور در قسمت محکومیت متهمین، حکم به برائت ایشان صادر و اعلام می‌نماید..."

چنان که ملاحظه می‌شود، شعب چهاردهم و یازدهم دادگاه تجدیدنظر استان یزد در خصوص مشمول بزه موضوع ماده ۵۹۸ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵ (تصرف غیر مجاز در وجوه وام‌والت دولتی) بر کارکنان بانک غیردولتی، اختلاف نظر دارند به گونه‌ای که شعبه چهاردهم با اعتقاد به شمول ماده مذکور بر کارکنان بانک غیردولتی دادنامه بدوی را تأیید کرده است، در حالی که شعبه یازدهم با اعتقاد به اینکه کارکنان بانک‌های غیردولتی مأمور به خدمات دولتی تلقی نمی‌شوند و در نتیجه خارج از شمول این ماده می‌باشند، دادنامه بدوی را نقض و حکم برائت صادر کرده است.

بنابراین، ملاحظه شد که آرای صادره از دو مرجع قضایی در موضوع واحد متضمن دو استنباط متفاوت است.

ت: رأی وحدت رویه شماره ۷۹۸-۱۵۰۷/۱۳۹۹ هیئت عمومی دیوان عالی کشور

پس از این مباحث حقوقی و صدور رأی متعارض توسط مراجع قضایی در، نهایت دیوان عالی کشور، رفع اختلاف کرد و چنین رأی داد: " مطابق ماده ۵۹۸ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵ مأمورین به خدمات عمومی همانند کارکنان دولت مشمول حکم مقرر در خصوص تصرف غیر قانونی نسبت به وجوه یا سایر اموال سپرده شده به آنها بر حسب وظیفه هستند. کارکنان بانک های خصوصی که تحت نظارت بانک مرکزی، به ارائه خدمات گسترده پولی و بانکی به مردم می پردازند، از مصادیق مأمورین به خدمت عمومی محسوب می شوند و مشمول مجازات مقرر در ماده فوق‌الذکر هستند. براین اساس، رأی شعبه ۱۴ دادگاه تجدیدنظر استان یزد تا حدی که با این نظر انطباق دارد به اکثریت آراء، صحیح و قانونی تشخیص داده می شود. این رأی طبق ماده ۴۷۱ قانون آئین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات بعدی در موارد مشابه برای شعب دیوان عالی کشور، دادگاه ها و سایر مراجع اعم از قضایی و غیر آن لازم الاتباع است... بنابراین بر اساس رای دیوان عالی کشور کارکنان بانک های خصوصی نیز مآ مورین به خدمات عمومی تشخیص داده شده اند و مشمول مسئولیت های کیفری منرج در ماده ۵۹۸ قانون آیین دادرسی مدنی یعنی "جرم تصرف غیر مجاز در وجوه وام‌والت دولتی وهمچنین اهمال یا تفریط موجب تضییع اموال و وجوه دولتی" شده اند.

بخش سوم :ملاحظات حقوقی پیرامون رأی وحدت رویه شماره ۷۹۸ هیئت عمومی دیوان عالی کشور

باتوجه به بند "ب" ماده ۱ قانون قانون ارتقاء سلامت نظام اداری و مقابله با فساد که در تعریف مصادیق مآ مورین به خدمات عمومی گفته است: " مؤسسات خصوصی حرفه ای عهده دار مأموریت عمومی، مؤسسات غیردولتی می باشند که مطابق قوانین و مقررات، بخشی از وظایف حاکمیتی را بر عهده دارند نظیر کانون کارشناسان رسمی دادگستری، سازمان نظام پزشکی و سازمان نظام مهندسی... به نظر نمی توان کارکنان بانک های خصوصی را به طور مطلق جزو کارکنان دولت تلقی کرد؛ زیرا آنان در استخدام دولت یا دستگاه های اجرایی نیستند و از دولت نیز حقوق دریافت نمی کنند؛ افزون بر آن نظارت دولت هم نیستند. همچنین وجوه

واموال بانک های خصوصی نیز متعلق به دولت نیست. اما این نکته حقوقی نیز قابل کتمان نیست که وجه مشترک بانک های دولتی و بانک های خصوصی آن است که هم بانک های دولتی وهم بانک های خصوصی مجاز به سپرده پذیری از مردم هستند و در وظیفه خدمت رسانی بانکی به مردم را بر عهده دارند. براین مبنا بانک های خصوصی نیز میبایند سپرده های بانکی مستعلق به مردم را در اختیار دارند. پس سپرده های بانکی مردم هم در بانک خصوصی هم در بانک های ماهیت واحد دارند. هر دو شبکه بانکی بیشتر سپرده های بانکی متعلق به مردم است و نه دولت. پس نمی توان بی محبا و غیر مسئولانه و خارج از قانون وبدون رعایت صرفه وصلاح سپرده گذاران سپرده ها را بکار گرفت و هزینه کرد. لذا تصور می کنم تفاوت نمی کند که وجوه عمومی در بانک دولتی سپرده باشد یا در بانک های خصوصی. در هر صورت احتیاطات شرعی وقانونی در بکارگیری واسفندله دولتی ها نهایت دقت وامامت لازم را در هزینه و قابل انکار است. این قاعده در مورد شرکت ها یا موسسات انتفاعی یا غیر انتفاعی وابسته به شبکه بانک های خصوصی نظیر کانون بانک ها نیز ساری وجاری است.(در این مورد در فرصتی مناسب مفصل خواهم نوشت؛ براین اساس قویاً معتقدم وجوه واموال متعلق به این گونه موسسات یا شرکت ها خصوصی نیستند. بلکه عمومی هستند. بنابراین باید قواعد شرعی وقانونی اموال عمومی را در مورد اموال وامکانات عمومی بانک های خصوصی ومؤسسات وشرکت های وابسته به آنها رعایت کرد واین اموال وامکانات را خصوصی تلقی نکرد.

در صورت کارکنان شبکه بانکی کشور - خصوصی یا دولتی نیز می‌بایستی همانند دولتی‌ها نهایت دقت وامامت لازم را در هزینه و مصرف وجوه معلق به مردم معمول دارند. اما اینکه وظیفه یا کارکرد بانک‌های خصوصیه‌انه یا مأموریت به خدمت عمومی هست یا خیر؟ یا آنکه مدیران و کارکنان بانک های خصوصی فقط مأموریت سود رسانی به سهامدارانشان را بر عهده دارند، نظرات متفاوت است. در کلان قضیه مسئولیت ارائه خدمات عمومی در زمینه بانکداری بر عهده شبکه بانک‌های خصوصی نیز هست. اما از نظر مبانی حقوقی برداشت هیئت عمومی دیوان عالی کشور در این زمینه قانونا ملاک عمل مراجع قضایی یا اداری است. از نظر مصالح اداری و رعایت سرمایه‌داران بانک‌های خصوصی نیز تصور می‌کنم رأی دیوان عالی کشور حکایت قاعده‌ای هر چه من دلم بخواهد" و ریختوپاش‌ها را از مدیریت همه بانک‌ها دور می‌سازد.

جمع‌بندی مطالب: هر چند این نظر حقوقی ممکن است چندان خوشایند برخی از همکاران بانک‌های خصوصی و نظرات کارشناسی آنان نباشد. اما به نظر من رأی وحدت رویه شماره ۷۹۸-۱۵۰۷/۱۳۹۹ هیئت عمومی دیوان عالی در واقع محافظت قوه قضائیه از حقوق عمومی و گسترش مسئولیت‌های کیفری کارکنان بانک‌های خصوصی است. آن را که حساب پاک است از محاسبه چه پاک است. پس برای رهایی از مسئولیت‌های شرعی و کیفری، نباید مبانی استدلالی رأی هیئت عمومی دیوان عالی کشور را زیر سؤال برد. افزون بر آن رأی مورد بحث سرمایه‌گذاران یا سهام‌داران بانک‌های خصوصی و همچنین سپرده‌های بانکی مردم را تحت حمایت قضایی قرار می‌دهد. تصور می‌کنم وجود این گونه رویه های قضایی ضریب پایی و درستی کارکنان بانک‌های خصوصی را افزایش خواهد داد. فراموش نکنیم که بر اساس اصول قانون اساسی نظارت بر حسن اجرای قوانین، و احیای حقوق عامه از جمله وظایف ذاتی قوه قضائیه تعیین شده است.

خبرنامه

آخرین وضعیت بازار رمزارزها در جهان

بیت کوین عقب‌نشینی کرد

بیت‌کوین به زیر ۶۳ هزار دلار سقوط کرد و موج فروش دارایی‌های پرخطر، رشد هفتگی بازار رمزارزها را خنثی کرد. به گزارش ایسنا، بازار رمزارزها روز جمعه (۲۹ خرداد)، تحت فشار فروش گسترده قرار گرفت و بخش زیادی از رشد هفته اخیر خود را از دست داد. کاهش ریسک‌پذیری سرمایه‌گذاران در بازارهای جهانی باعث شد، بیت‌کوین به زیر سطح ۶۳ هزار دلار سقوط کند و سایر رمزارزهای بزرگ نیز با افت قیمت مواجه شوند.

بیت‌کوین کسه اوایل هفته با توافق ایران و آمریکا رشد کرده بود، روز جمعه به زیر ۶۳ هزار دلار بازگشت. در زمان نگارش این مطلب، بزرگ‌ترین رمزارز جهان با قیمت ۶۲ هزار و ۵۲۰ دلار و ۱۵ سنت معامله می‌شود که نسبت به ۲۴ ساعت گذشته ۲.۱۲ درصد و نسبت به یک هفته قبل ۱.۳۶ درصد کاهش یافته است. تحلیلگران تکنیکال معتقدند، بیت‌کوین اکنون به کف محدوده قیمتی دو هفته اخیر خود نزدیک شده است. اگر این رمزارز نتواند از این محدوده بازگردد، ممکن است نشانه‌ای از پایان روند بهبود اخیر باشد.

به گفته برخی معامله‌گران، شکسته شدن محدوده حمایتی ۵۹ تا ۶۰ هزار دلار که اوایل ماه جاری شکل گرفته بود، می‌تواند بازار را وارد مرحله عمیق‌تری از اصلاح کند. برخی حتی سطح ۴۵ هزار دلار را به‌عنوان هدف احتمالی بعدی در سناریوی نزولی مطرح می‌کنند.

یکی از مهم‌ترین پرسش‌های فعالان بازار این است که آیا آلت‌کوین‌ها در ادامه این چرخه صعودی فرصت رشد گسترده خواهند داشت یا خیر.

مایکل اگوروف، بنیان‌گذار صرافی «کرو فایننس» (Curve Finance)، معتقد است، رفتار بیت‌کوین در این چرخه با دوره‌های قبلی تفاوت دارد. به گفته وی، تأیید صندوق‌های قابل معامله در بورس بیت‌کوین (ETF) پیش از هاوینگ سال ۲۰۲۴ باعث ورود سرمایه‌گذاران نهادی به بازار شد؛ اتفاقی که در چرخه‌های قبلی وجود نداشت و الگوی سنتی بازار را تغییر داد. وی می‌گوید: سرمایه‌های سوداگرانه که معمولاً به سمت آلت‌کوین‌ها سرازیر می‌شد، پس از رانداندازی صندوق‌ها بیشتر به سمت میم‌کوین‌ها حرکت کرد.

اگوروف به توسعه‌دهندگان پروژه‌های بلاچین توصیه کرد: حداقل در سه سال آینده روی وقوع یک «فصل آلت‌کوین» گسترده حساب نکنند و به جای تکیه بر هیجان بازار، روی مدل‌های اقتصادی مبتنی بر درآمد واقعی تمرکز کنند.

بر اساس گزارش کوین دسک، به گفته وی، ارزش‌گذاری‌هایی که فقط بر پایه هیجان و احساسات بازار شکل می‌گیرند، احتمالاً به این زودی بازخواهند گشت و عملکرد بازار در روزهای گذشته نیز تا حد زیادی این دیدگاه را تأیید می‌کند.

عبور جریان انرژی از تنگه هرمز سرعت گرفت

جریان فزاینده‌ای از نفت در پی امضای تفاهم‌نامه میان ایران و آمریکا و بازگشایی تنگه هرمز، در حال خروج از این آبراه است. به گزارش ایسنا، چهار ابرنفتکش حامل حدود ۸ میلیون بشکه نفت از جمله اولین نفتکش‌های متعلق به عربستان سعودی، یا از تنگه خراج شده‌اند یا در حال عبور از آن هستند. قطر یک محموله گاز طبیعی مایع (ال‌ان‌جی) را از طریق این آبراه ارسال کرد، در حالی که یک کشتی دیگر حمل ال‌ان‌جی که از آخرین بار در خارج از خلیج فارس دیده شده بود، صبح پنجشنبه در اسکله قطر ظاهر شد. بر اساس داده‌های ردیابی کشتی که توسط بلومبرگ گردآوری شده است، پنج کشتی مرتبط با ایران نیز وارد این آبراه شده‌اند. بسته شدن تقریبی این آبراه پس از آغاز تجاوز آمریکایی صهیونی به ایران در اواخر فوریه، باعث افزایش شدید قیمت انرژی در طول جنگ تحمیلی شد.

این سفرها می‌تواند اولین گام از بازگشایی گسترده‌تر هرمز باشد که در صورت تداوم، به تولیدکنندگان خلیج فارس اجازه می‌دهد تا تولید خود را که از اوایل مارس بسته شده بود، از سر بگیرند. افزایش جریان نفت در روز پنجشنبه به این معنی است که اکنون بشکه‌های بیشتری از بیش از ۱۰۰ نفتکش سرگردان در داخل خلیج فارس، به بازارها سرازیر می‌شود.

یکی از مالکان بزرگ نفتکش‌های غربی به طور خصوصی گفت که انتظار دارند کشتی‌هایشان در روزهای آینده شروع به حرکت کنند.

در حال حاضر، ترافیک خروجی بر روی کشتی‌های پر باری متمرکز است که به دلیل جنگ، ماه‌ها در خلیج فارس در انتظار بوده‌اند. پس از خروج این کشتی‌ها، سوال اصلی این خواهد بود که آیا بازرگانان شروع به رزرو محموله‌های جدید می‌کنند و آیا مالکان حاضرند کشتی‌های خالی را به راه خلیج فارس بازگردانند یا خیر. به نظر می‌رسد اکثر سفرهای داخلی روز پنجشنبه با ایران مرتبط بوده است و چندین دلال کشتی و مالک گفته‌اند که هنوز نشانه کمی از رزرو محموله‌های جدید برای بارگیری وجود دارد. با این حال، ظهور سه ابرنفتکش سعودی که از زمان آغاز جنگ در خلیج فارس گیر افتاده بودند، نشان دهنده تغییر احتمالی در ترافیک است. این کشتی‌ها متعلق به شرکت «بحری» عربستان سعودی هستند و مشاهده آنها از این نظر اهمیت دارد که «بحری»، یکی از شرکت‌های کشتیرانی است که در طول جنگ رویکردی محافظه‌کارانه اتخاذ کرد. عربستان سعودی معمولاً بزرگ‌ترین صادرکننده نفت خام جهان است و با تغییر مسیر صادرات نفت از طریق دریای سرخ، روند صادراتش را حفظ کرد.

چهارمین ابرنفتکش از امارات متحده عربی، یک کشتی حامل گاز طبیعی مایع قطر و یک کشتی حامل سوخت چینی نیز در حال عبور از تنگه تنگه شدنند، در حالی که یک کشتی حمل ال‌ان‌جی پس از آخرین سیگنال‌دهی در خارج از تنگه در نزدیکی قطر ظاهر شد.

چندین کشتی ایرانی، از جمله دو ابرنفتکش با سیگنال‌های روشن ماهواره‌ای خود در حال ورود به هرمز بودند.

بر اساس گزارش بلومبرگ، کشتی‌هایی که روز پنجشنبه با سیگنال‌های روشن عبور کردند، کریدور شمالی در امتداد آب‌های ایران را دنبال می‌کردند.

راه تازه ایران و روسیه از کجا می‌گذرد؟

تجارت بدون دلار

در سال‌های اخیر، عبارت «تجارت بدون دلار» بارها در ادبیات

اقتصادی و سیاسی ایران تکرار شده است. هر بار که سخن از تحریم، محدودیت‌های بانکی، دشواری انتقال پول و هزینه‌های مبادله به میان می‌آید، ایده استفاده از ارزهای ملی، تهاتر، پیمان پولی و کانال‌های مالی جایگزین دوباره مطرح می‌شود. اکنون نیز بحث تقویت سازوکارهای مالی میان ایران و روسیه، این پرسش را پیش روی فعالان اقتصادی قرار داده است که آیا تجارت دوجانبه می‌تواند واقعا از سایه دلار فاصله بگیرد یا فقط با تغییر نام ابزارها، همان دشواری‌های قدیمی باقی می‌ماند. برای پاسخ به این پرسش، ابتدا باید یک سوء‌تفاهم را کنار گذاشت. تجارت بدون دلار به معنای حذف کامل ارزهای معتبر بین‌المللی از مبادلات نیست. بسیاری از کالاها در بازار جهانی با دلار قیمت‌گذاری می‌شوند؛ از انرژی و مواد اولیه گرفته تا کالاهای واسطه‌ای و تجهیزات صنعتی. بنابراین حتی اگر ایران و روسیه تسویه حساب‌های خود را با ریال و روبل انجام دهند، قیمت‌گذاری، بیمه، حمل‌ونقل و ارزش‌گذاری بسیاری از کالاها همچنان می‌تواند تحت تاثیر نرخ دلار باشد. اما کنار گذاشتن دلار از بخشی از مبادلات، می‌تواند هزینه انتقال پول و ریسک تحریم را کاهش دهد. در شرایطی که شرکت‌های ایرانی برای دریافت یا پرداخت پول در تجارت خارجی با محدودیت روبرو هستند، هر سازوکار مالی جدید می‌تواند بخشی از مسیر را کوتاه‌تر کند. مسئله این نیست که دلار ناگهان از تجارت حذف می‌شود؛ مسئله این است که آیا مسیر پرداخت و دریافت پول برای صادرکننده و واردکننده ایرانی ساده‌تر، ارزان‌تر و قابل پیش‌بینی‌تر خواهد شد یا نه.

تجارت فقط انتقال پول نیست

در بسیاری از بحث‌ها، مشکل تجارت خارجی ایران به انتقال پول تقلیل پیدا می‌کند. بدون تردید، نقل‌وانتقال مالی یکی از بزرگ‌ترین موانع است. اما تجارت میان دو کشور فقط با باز شدن یک کانال بانکی رشد نمی‌کند. اگر صادرکننده نتواند کالای خود را به موقع تحویل دهد، اگر استانداردهای محصول با بازار مقصد هماهنگ نباشد، اگر هزینه حمل‌ونقل بالا باشد یا اگر تعرفه و مقررات مدام تغییر کند، وجود یک مسیر مالی تازه به تنهایی کافی نخواهد بود.

تجارت ایران و روسیه نیز از همین قاعده پیروی می‌کند. دو کشور ظرفیت‌های مهمی برای همکار ساختمانی، دارو، تجهیزات صنعتی، خدمات فنی و مهندسی و انرژی. اما ظرفیت بالقوه با تجارت واقعی تفاوت دارد. تجارت واقعی زمانی شکل می‌گیرد که کالا بتواند با قیمت رقابتی، کیفیت قابل قبول، زمان تحویل مشخص و امکان تسویه قابل اعتماد به مقصد برسد.

از این منظر، کانال مالی جدید تنها یک حلقه از زنجیره تجارت است. حلقه‌های دیگر شامل حمل‌ونقل دریایی و زمینی، کریدورهای ترانزیتی، گمرک، بیمه، استاندارد، بازاریابی، شبکه توزیع، شناخت بازار و حل اختلافات تجاری است. اگر این زنجیره کامل نباشد، حتی بهترین توافق بانکی نیز به رشد جدی صادرات منجر نخواهد شد.

ریال و روبل؛ فرصت یا ریسک تازه؟

یکی از ابزارهای مورد بحث در تجارت ایران و روسیه، استفاده از ارزهای ملی است. در نگاه نخست، تسویه با ریال و روبل می‌تواند وابستگی به دلار و یورو را کاهش دهد. اما در عمل، پرسش مهمی مطرح می‌شود: صادرکننده ایرانی با روبل چه می‌کند و صادرکننده

روسی با ریال چه خواهد کرد؟

اگر یک تاجر ایرانی کالایی به روسیه صادر کند و در مقابل روبل دریافت کند، باید بتواند آن روبل را برای واردات کالا از روسیه، تبدیل به ارز دیگر یا سرمایه‌گذاری در مسیره‌های مشخص استفاده کند. در غیر این صورت، نگهداری روبل برای او به ریسک تبدیل می‌شود. همین مسئله درباره طرف روسی و ریال نیز وجود دارد. هیچ تاجری دوست ندارد ارزی دریافت کند که بازار عمیق، امکان تبدیل آسان یا کاربرد دلار فاصله بگیرد یا فقط با تغییر نام ابزارها، همان دشواری‌های قدیمی باقی می‌ماند. برای پاسخ به این پرسش، ابتدا باید یک سوء‌تفاهم را کنار گذاشت. تجارت بدون دلار به معنای حذف کامل ارزهای معتبر بین‌المللی از مبادلات نیست. بسیاری از کالاها در بازار جهانی با دلار قیمت‌گذاری می‌شوند؛ از انرژی و مواد اولیه گرفته تا کالاهای واسطه‌ای و تجهیزات صنعتی. بنابراین پیمان پولی زمانی موفق می‌شود که پشت آن بازار تبدیل‌ارز، بانک‌های فعال، نرخ‌گذاری شفاف و حجم کافی تجارت وجود داشته باشد. اگر مبادلات دو کشور متوازن نباشد، یک طرف ممکن است انبوهی از ارز طرف مقابل را در اختیار داشته باشد، بدون آنکه بتواند آن را به آسانی مصرف یا تبدیل کند.

اینجاست که مسئله توازن تجاری اهمیت پیدا می‌کند. اگر ایران بیشتر واردکننده باشد و صادرات محدودتری به روسیه داشته باشد، تسویه با ارزهای ملی می‌تواند برای طرف ایرانی بیچیده‌تر شود. برعکس، اگر صادرات متنوع و پایدار شکل بگیرد، ارز دریافتی می‌تواند در چرخه واردات، سرمایه‌گذاری یا تسویه‌های بعدی به کار گرفته شود.

تهاتر؛ راه‌حل قدیمی با چهره جدید

در کنار ارزهای ملی، تهاتر نیز بار دیگر به عنوان یکی از ابزارهای کاهش فشار تحریم مطرح می‌شود. تهاتر یعنی مبادله کالا با کالا یا کالا با خدمات، بدون آنکه پول نقد نقش اصلی را ایفا کند. این شیوه در دوره‌های محدودیت بانکی می‌تواند مفید باشد، اما پیچیدگی‌های خاص خود را دارد.

برای تهاتر موفق، باید ارزش کالاها به درستی تعیین شود، کیفیت و زمان تحویل روشن باشد و طرفین بتوانند نیازهای واقعی یکدیگر را تأمین کنند. اگر یک طرف کالایی عرضه کند که طرف مقابل نیازی به آن ندارد، تهاتر به بن‌بست می‌رسد. همچنین اختلاف در قیمت‌گذاری می‌تواند به یکی از چالش‌های اصلی تبدیل شود.

تهاتر در تجارت محدود و پروژه‌های مشخص می‌تواند کارآمد باشد، اما برای گسترش مبادلات گسترده نیازمند سازوکار حرفه‌ای، شفاف و قابل اعتماد است. تهاتر نباید به معامله‌های مبهم و غیرشفاف تبدیل شود؛ زیرا در آن صورت هزینه مبادله بالا می‌رود و بخش خصوصی از ورود به آن پرهیز می‌کند.

بخش خصوصی در کجای مسیر است؟

یکی از پرسش‌های مهم درباره سازوکارهای مالی جدید این است که آیا فقط برای مبادلات دولتی و شرکت‌های بزرگ طراحی می‌شوند یا بخش خصوصی نیز می‌تواند از آنها استفاده کند. تجارت میان دولت‌ها ممکن است با توافقی سیاسی پیش برود، اما صادرات پایدار را بخش خصوصی می‌سازد. شرکت‌های کوچک و متوسط، تولیدکنندگان مواد غذایی، صادرکنندگان مصالح، فعالان خدمات فنی و بازرگانان منطقه‌ای باید بتوانند از این کانال‌ها بهره‌مند شوند.

اگر سازوکار مالی جدید فقط در اختیار چند شرکت بزرگ، نهادهای دولتی یا پروژه‌های خاص باشد، اثر آن بر اقتصاد واقعی محدود می‌شود. اما اگر صادرکننده کوچک بتواند با هزینه قابل قبول، شفافیت کافی و سرعت مناسب پول خود را دریافت کند، آن زمان می‌توان گفت کانال مالی به توسعه تجارت کمک کرده است.

بخش خصوصی بیش از هر چیز به پیش‌بینی‌پذیری نیاز دارد. تاجر

روسی با ریال چه خواهد کرد؟

اگر یک تاجر ایرانی کالایی به روسیه صادر کند و در مقابل روبل دریافت کند، باید بتواند آن روبل را برای واردات کالا از روسیه، تبدیل به ارز دیگر یا سرمایه‌گذاری در مسیره‌های مشخص استفاده کند. در غیر این صورت، نگهداری روبل برای او به ریسک تبدیل می‌شود. همین مسئله درباره طرف روسی و ریال نیز وجود دارد. هیچ تاجری دوست ندارد ارزی دریافت کند که بازار عمیق، امکان تبدیل آسان یا کاربرد دلار فاصله بگیرد یا فقط با تغییر نام ابزارها، همان دشواری‌های قدیمی باقی می‌ماند. برای پاسخ به این پرسش، ابتدا باید یک سوء‌تفاهم را کنار گذاشت. تجارت بدون دلار به معنای حذف کامل ارزهای معتبر بین‌المللی از مبادلات نیست. بسیاری از کالاها در بازار جهانی با دلار قیمت‌گذاری می‌شوند؛ از انرژی و مواد اولیه گرفته تا کالاهای واسطه‌ای و تجهیزات صنعتی. بنابراین حتی اگر ایران و روسیه تسویه حساب‌های خود را با ریال و روبل انجام دهند، قیمت‌گذاری، بیمه، حمل‌ونقل و ارزش‌گذاری بسیاری از کالاها همچنان می‌تواند تحت تاثیر نرخ دلار باشد. اما کنار گذاشتن دلار از بخشی از مبادلات، می‌تواند هزینه انتقال پول و ریسک تحریم را کاهش دهد. در شرایطی که شرکت‌های ایرانی برای دریافت یا پرداخت پول در تجارت خارجی با محدودیت روبرو هستند، هر سازوکار مالی جدید می‌تواند بخشی از مسیر را کوتاه‌تر کند. مسئله این نیست که دلار ناگهان از تجارت حذف می‌شود؛ مسئله این است که آیا مسیر پرداخت و دریافت پول برای صادرکننده و واردکننده ایرانی ساده‌تر، ارزان‌تر و قابل پیش‌بینی‌تر خواهد شد یا نه.

پیشنهاد تشکیل «کنسرسیوم انرژی سازمان همکاری شانگهای»

به گفته معاون وزیر نیرو، این اقدامات علاوه بر تهدید جان غیرنظامیان و کارکنان حوزه انرژی، موجب آلودگی محیط زیست و ایجاد اختلال در تأمین انرژی در سطح جهانی شده است.

وزرای انرژی سازمان همکاری شانگهای صبح امروز (جمعه ۲۹ خرداد) در بیشکک قرقیزستان با اشاره به ظرفیت‌های گسترده انرژی جمهوری اسلامی ایران اظهار کرد: ایران با برخورداری از سهم قابل توجهی از ذخایر و تولید نفت و گاز جهان و همچنین صنعت برق با تبه چهاردهم دنیا، نقش مهمی در پایداری انرژی منطقه و جهان ایفا می‌کند.

بر اساس اعلام وزارت نیرو، وی افزود: شبکه برق ایران با تمامی کشورهای همسایه دارای مرز زمینی متصل است و تبادلات انرژی الکتریکی میان ایران و این کشورها انجام می‌شود که نشان‌دهنده جایگاه مهم کشور در معادلات انرژی منطقه است. **محکومیت حملات به زیرساخت‌های انرژی** معاون وزیر نیرو با اشاره به حملات اخیر به زیرساخت‌های انرژی کشور تصریح کرد: متأسفانه جمهوری اسلامی ایران بار دیگر هدف حملات گسترده آمریکا و رژیم صهیونیستی قرار گرفت و در جریان این اقدامات، برخی زیرساخت‌های غیرنظامی حوزه انرژی شامل تأسیسات نفت، گاز، برق و حتی نیروگاه اتمی بوشهر، پالایشگاه‌ها، معازن نفت و گاز و شبکه برق آسیب دیدند.

وی تأکید کرد: تأسیسات انرژی و شبکه برق شهری بر اساس کنوانسیون‌های ژنو و قطعنامه‌های شورای امنیت از جمله زیرساخت‌های مصون از حمله محسوب می‌شوند و حمله به آنها نقض آشکار اصول و قواعد بین‌المللی است.

معاون وزیر نیرو از ارائه پیشنهاد تشکیل کنسرسیوم انرژی سازمان همکاری شانگهای خبر داد و گفت: پیش‌نویس تفاهم‌نامه و اساسنامه این کنسرسیوم توسط جمهوری اسلامی ایران تدوین و به دبیرخانه سازمان ارائه شده است و امیدواریم پس از بررسی و تصویب، به عنوان یکی از اسناد اجلاس سران کشورهای عضو مورد پذیرش قرار گیرد.

رجبی مشهدی افزود: جمهوری اسلامی ایران قصد دارد با همکاری روسیه و چین اقدامات خطرناکی مقابله کند.

معاون وزیر نیرو از ارائه پیشنهاد تشکیل کنسرسیوم انرژی سازمان همکاری شانگهای خبر داد و گفت: پیش‌نویس تفاهم‌نامه و اساسنامه این کنسرسیوم توسط جمهوری اسلامی ایران تدوین و به دبیرخانه سازمان ارائه شده است و امیدواریم پس از بررسی و تصویب، به عنوان یکی از اسناد اجلاس سران کشورهای عضو مورد پذیرش قرار گیرد.

رجبی مشهدی به ابتکار ایران برای همکاری و اتصال شبکه برق

باید بداند نرخ تبدیل چگونه تعیین می‌شود، تسویه چه مدت زمان می‌برد، کارمزدها چقدر است، چه تضمینی برای دریافت پول وجود دارد و در صورت اختلاف چه مرجعی رسیدگی می‌کند. تجارت بدون پاسخ روشن به این پرسش‌ها، فقط یک شعار سیاسی باقی می‌ماند.

حمل‌ونقل، گره بزرگ تجارت

حتی اگر مسیر بانکی میان ایران و روسیه تقویت شود، تجارت بدون لجستیک مناسب رشد نمی‌کند. فاصله جغرافیایی، هزینه حمل، محدودیت ناوگان، پیچیدگی مسیرهای دریایی و زمینی و زیرساخت‌های بندری و ریلی همگی بر قیمت تمام‌شده کالا اثر دارند. کریدور شمال-جنوب می‌تواند در این میان نقش مهمی ایفا کند. اگر مسیرهای ریلی، جاده‌ای و دریایی میان ایران، روسیه و کشورهای میانی تقویت شوند، تجارت دو کشور می‌تواند از سطح توافقی‌های سیاسی به سطح مبادلات پایدار برسد. اما این مسیر نیازمند سرمایه‌گذاری، هماهنگی گمرکی، استانداردسازی اسناد و کاهش زمان توقف کالا در مرزهاست.

یک صادرکننده ایرانی ممکن است بتواند پول خود را با روبل دریافت کند، اما اگر کالایش هفته‌ها در مسیر حمل یا گمرک معطل بماند، مزیت کانال مالی از بین می‌رود. تجارت رقابتی ترکیبی از پول، زمان و اعتماد است. هر سه باید همزمان وجود داشته باشند.

آیا تجارت بدون دلار به ثبات ارزی کمک می‌کند؟

برخی تصور می‌کنند هرچه تجارت بدون دلار بیشتر شود، فشار بر بازار ارز داخلی نیز کاهش می‌یابد. این گزاره تا حدی درست است، اما نباید اغراق کرد. اگر بخشی از واردات و صادرات با ارزهای ملی یا سازوکارهای تهاتری انجام شود، نیاز به دلار برای همان بخش از مبادلات کاهش می‌یابد. اما نرخ ارز در ایران تحت تاثیر عوامل متعددی است؛ از تورم و نقدینگی گرفته تا انتظارات سیاسی، درآمدهای ارزی، کسری بودجه و رفتار سرمایه‌گذاران.

بنابراین کانال مالی جدید نمی‌تواند به تنهایی بازار ارز را متحول کند. اثر واقعی آن زمانی بیشتر می‌شود که همراه با رشد صادرات، کاهش هزینه تجارت، افزایش دسترسی به بازارهای جدید و ثبات سیاست‌های اقتصادی باشد. تجارت بدون دلار یک ابزار است، نه معجزه.

جمع‌بندی؛ مسیر تازه یا تکرار تجربه‌های قدیمی؟

سازوکارهای مالی میان ایران و روسیه می‌تواند فرصتی برای کاهش بخشی از هزینه‌های تجارت در شرایط تحریم باشد. استفاده از ارزهای ملی، تهاتر، پیام‌رسان‌های مالی و توافقی‌های بانکی می‌تواند مسیر نقل‌وانتقال پول را کوتاه‌تر کند. اما موفقیت این مسیر به چیزی بیشتر از توافقی‌های رسمی نیاز دارد.

تجارت بدون دلار زمانی معنا پیدا می‌کند که صادرکننده ایرانی بتواند کالای خود را با کیفیت، قیمت رقابتی و زمان تحویل مناسب به بازار روسیه برساند؛ پول خود را سریع و شفاف دریافت کند؛ ارز دریافتی را با ریسک پایین مصرف یا تبدیل کند؛ و از ثبات مقررات اطمینان داشته باشد.

راه تازه ایران و روسیه از بانک‌ها آغاز می‌شود، اما در بانک‌ها تمام نمی‌شود. این راه از گمرک، حمل‌ونقل، استاندارد، تولید، بازاریابی و اعتماد بخش خصوصی عبور می‌کند. اگر این حلقه‌ها به هم متصل شوند، تجارت بدون دلار می‌تواند از یک شعار به یک ابزار واقعی برای توسعه اقتصادی تبدیل شود.

روسی با ریال چه خواهد کرد؟

اگر یک تاجر ایرانی کالایی به روسیه صادر کند و در مقابل روبل دریافت کند، باید بتواند آن روبل را برای واردات کالا از روسیه، تبدیل به ارز دیگر یا سرمایه‌گذاری در مسیره‌های مشخص استفاده کند. در غیر این صورت، نگهداری روبل برای او به ریسک تبدیل می‌شود. همین مسئله درباره طرف روسی و ریال نیز وجود دارد. هیچ تاجری دوست ندارد ارزی دریافت کند که بازار عمیق، امکان تبدیل آسان یا کاربرد دلار فاصله بگیرد یا فقط با تغییر نام ابزارها، همان دشواری‌های قدیمی باقی می‌ماند. برای پاسخ به این پرسش، ابتدا باید یک سوء‌تفاهم را کنار گذاشت. تجارت بدون دلار به معنای حذف کامل ارزهای معتبر بین‌المللی از مبادلات نیست. بسیاری از کالاها در بازار جهانی با دلار قیمت‌گذاری می‌شوند؛ از انرژی و مواد اولیه گرفته تا کالاهای واسطه‌ای و تجهیزات صنعتی. بنابراین حتی اگر ایران و روسیه تسویه حساب‌های خود را با ریال و روبل انجام دهند، قیمت‌گذاری، بیمه، حمل‌ونقل و ارزش‌گذاری بسیاری از کالاها همچنان می‌تواند تحت تاثیر نرخ دلار باشد. اما کنار گذاشتن دلار از بخشی از مبادلات، می‌تواند هزینه انتقال پول و ریسک تحریم را کاهش دهد. در شرایطی که شرکت‌های ایرانی برای دریافت یا پرداخت پول در تجارت خارجی با محدودیت روبرو هستند، هر سازوکار مالی جدید می‌تواند بخشی از مسیر را کوتاه‌تر کند. مسئله این نیست که دلار ناگهان از تجارت حذف می‌شود؛ مسئله این است که آیا مسیر پرداخت و دریافت پول برای صادرکننده و واردکننده ایرانی ساده‌تر، ارزان‌تر و قابل پیش‌بینی‌تر خواهد شد یا نه.

پیشنهاد تشکیل کنسرسیوم انرژی سازمان همکاری شانگهای»

کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای اشاره کرد و گفت: این طرح در سال ۲۰۲۴ مطرح شد و مورد استقبال قرار گرفت. وزارت نیرو نیز یادداشت مفهومی این ابتکار را در چهار محور شامل توسعه اتصالات الکتریکی بین‌منطقه‌ای، ایجاد چارچوب بازار برق منطقه‌ای، همکاری‌های فناورانه در حوزه شبکه‌های هوشمند و برگزاری همایش سالانه برق SCO تدوین و به دبیرخانه سازمان ارسال کرده است.

معاون وزیر نیرو با اشاره به سیاست‌های ایران برای تنوع‌بخشی به سبد انرژی گفت: در یک سال گذشته ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر خورشیدی کشور بیش از پنج برابر افزایش یافته و ایران در کنار آن توسعه فناوری‌های صلح‌آمیز هسته‌ای را نیز دنبال می‌کند.

وی افزود: این رویکرد علاوه بر کاهش وابستگی به سوخت‌های فسیلی و کاهش آلاینده‌ها، در حوزه‌هایی همچون تولید رادیوآزوپا، افزایش بهره‌وری کشاورزی، پایش منابع آبی و ارتقای رفاه و امنیت منطقه نیز نقش مهمی ایفا می‌کند.

همکاری، ضرورتی راهبردی

معاون وزیر نیرو در پایان تأکید کرد: همکاری در حوزه انرژی دیگر یک انتخاب نیست، بلکه ضرورتی راهبردی برای دستیابی به توسعه پایدار، امنیت انرژی و رشد اقتصادی است. سازمان همکاری شانگهای با ظرفیت‌های گسترده خود می‌تواند نقش مهمی در شکل‌دهی به نظم چندقطبی و ایجاد نظام عادلانه انرژی در جهان ایفا کند و جمهوری اسلامی ایران نیز آمادگی دارد در این مسیر با سایر اعضا همکاری نزدیک داشته باشد. معاون برق و انرژی وزارت نیرو همچنین از میزبانی و تلاش‌های دولت قرقیزستان و وزیر انرژی این کشور برای برگزاری این نشست قدردانی کرد.

اخبار

استقبال از طرح ایران برای اتصال برق کشورهای عضو سازمان شانگهای

طرح پیشنهادی ایران برای اتصال شبکه برق کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای در ششمین نشست وزرای انرژی این سازمان در بیشکک با استقبال اعضا رهبرو شده؛ ابتکاری که علاوه بر توسعه زیرساخت‌های تبادل برق، بر همکاری در مدیریت تقاضا، تنظیم بازار انرژی و گسترش انرژی‌های تجدیدپذیر تاکید دارد.

به گزارش ایسنا، حمیدرضا عظیمی - مشاور عالی و قائم مقام سازمان انرژی های تجدیدپذیر و بهره وری انرژی برق (ساتبا) - در ششمین نشست وزرای انرژی سازمان همکاری‌های شانگهای در بیشکک فرقیزستان اعلام کرد: براساس بیانیه قرانت شده از سوی معاون برق و انرژی وزیر نیرو، در امتداد رایزنی‌های سازنده میان جمهوری اسلامی ایران و دبیرخانه سازمان همکاری شانگهای، طرح «بتکار همکاری و اتصال برق کشورهای عضو» از سوی ایران طرح شد که با استقبال کشورهای حاضر در این اجلاس مواجه شد. در همین راستا، وزارت نیرو جمهوری اسلامی ایران یادداشت مفهومی این ابتکار را ارائه کرده که در آن تبادل تجربیات سیاستی در زمینه مدیریت تقاضا، تنظیم بازار انرژی و توسعه زیرساخت‌ها نیز از دیگر محورهای مهم همکاری به شمار می‌رود. عظیمی گفت:جمهوری اسلامی ایران همچنین جهت تنوع سبب انرژی و حفظ محیط زیست، ظرفیت نیروگاه های تجدید پذیر خورشیدی خود را در یک سال گذشته بیش از ۵ برابر کرده است. این رویکرد توسعه نیروگاههای تجدیدپذیر ضمن کاهش وابستگی به سوخت‌های فسیلی باعث صرفه‌جویی سالانه ۲.۵ میلیارد مترمکعب در مصرف گاز، کاهش آلاینده‌ها و جلوگیری از انتشار ۴.۹۲ میلیون تن گاز CO۲ و همچنین نقش مهمی در پایداری شبکه برق، ارتقای بهره‌وری کشاورزی، توسعه رفاه و امنیت کشور و منطقه دارد.

کاهش قیمت نفت با شروع عبور نفتکش‌ها از تنگه هرمز

قیمت نفت در معاملات روز جمعه بازار جهانی، تحت تاثیر احتمال بازگشت عرضه بیشتر به بازار پس از امضای تفاهنامه میان ایران و آمریکا و آغاز عبور نفتکش‌ها از تنگه هرمز، کاهش یافت.

به گزارش ایسنا، قیمت آتی نفت برنت ۵۴ سنت معادل ۰.۶۸ درصد کاهش یافت و به ۷۸ دلار و ۳۱ سنت در هر بشکه رسید.

نفت وست تگزاس اینترمدیت آمریکا با ۴۶ سنت معادل ۰.۶۰ درصد کاهش، به ۷۶ دلار و ۱۴ سنت در هر بشکه رسید. قرارداد ماه ژوئیه نفت آمریکا در روز دوشنبه منتهی می‌شود. قرارداد اوت که فعال تر معامله می‌شود، با ۷۹ سنت کاهش، به ۷۵ دلار و ۶ سنت در هر بشکه رسید.

هر دو شاخص نفتی روز پنجشنبه، به پایین‌ترین حد خود از اوایل مارس نزول کردند، زیرا چندین نفتکش، از جمله سه کشتی با پرچم عربستان حامل ۶ میلیون بشکه نفت خام، ساعاتی پس از امضای تفاهنامه تهران و واشنگتن توسط دونالد ترامپ، رئیس جمهور آمریکا برای پایان جنگ، از تنگه هرمز عبور کردند. نفت برنت آمریکا از ابتدای هفته جاری تاکنون حدود ۱۰ درصد کاهش قیمت یافته‌اند. چشم‌انداز آزرگیری صادرات، بخش زیادی از ریسک ژئولیتیکتی که قیمت نفت را در اوج بحران به بالای ۱۲۰ دلار در هر بشکه رسانده بود، از بین برده است. تحلیلگران انتظار دارند که با امضای این تفاهنامه، بیش از ۸۵ میلیون بشکه نفت سرگردان در خلیج فارس به بازارهای جهانی وارد شوند. تیم واتر، تحلیلگر ارشد بازار در شرکت «کی سی ام» گفت: معامله‌گران همچنان منتظر شواهد محکمی هستند که نشان دهد ترافیک نفتکش‌ها از طریق تنگه هرمز واقعا در حال عادی شدن است. تا زمانی که این کشتی‌ها دوباره به طور مداوم حرکت نکنند، تردیدها ادامه دارد و مایل از روند نزولی می‌شود.

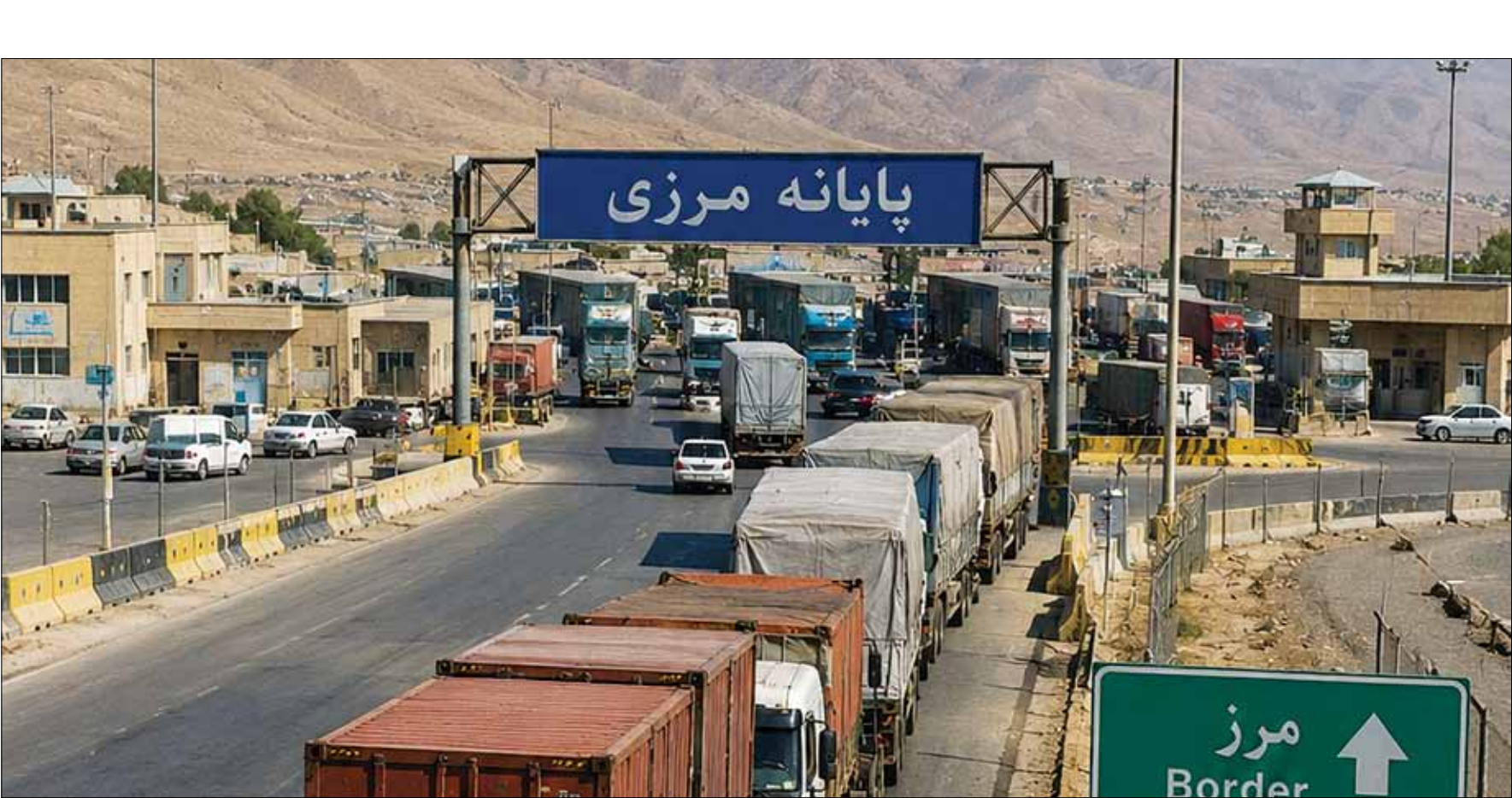
قبل از آغاز جنگ تحمیلی علیه ایران، تقریبا یک پنجم نفت و گاز طبیعی مایع جهان از طریق این تنگه ترانزیت می‌شد و تحلیلگران می‌گویند که در صورت ندادم توافق ایران و آمریکا، تجارت می‌تواند در ماه‌های آینده به حالت عادی بازگردد. تولیدکنندگان خاورمیانه نیز در حال آماده شدن برای از سرگیری صادرات هستند. شرکت نفت کویت روز پنجشنبه اعلام کرد که تمام اطلاعیه‌های فورس ماژور صادر شده در طول جنگ فوراً لغو شده‌اند. بر اساس گزارش روتترز، بسیم محمد، وزیر نفت عراق گفت که مبادین نفتی این کشور آماده از سرگیری تولید هستند و بازگشت به سطح تولید عادی به تدریج یک زمان بازیابی نرخ تولید قبلی انجام خواهد شد.

با این حال، نیروهای رژیم صهیونیستی اوایل روز پنجشنبه حملات هوایی جدیدی را آغاز کردند که تردیدهایی را در مورد توافق صلح ایجاد کرد. تحلیلگران صنعت همچنین هشدار داده‌اند که بهبود کامل جریان نفت خلیج فارس ضروری نخواهد بود. در همین حال، عوامل کلان اقتصادی گسترده‌تر، فشار را بر بازارهای نفت افزایش داده‌اند. موضع سیاست پولی فدرال رزرو، از جمله نشانه‌هایی مبنی بر اینکه نرخ بهره می‌تواند برای مدت طولانی‌تری بالا بماند، دلار را تقویت کرده است.

ریزش طلا در بازار جهانی

قیمت طلا در معاملات روز جمعه بازار جهانی، تحت تاثیر تقویت دلار و نشانه های افزایش احتمالی نرخ بهره بانک مرکزی آمریکا، بیش از ۲ درصد کاهش یافت و در سطح سیر سومین کاهش هفتگی متوالی قرار گرفت. به گزارش ایسنا، قیمت هر اونس طلا برای تحویل فوری، با ۲.۱ درصد کاهش، به ۴۱۲۱ دلار و ۹۵ سنت رسید. این فلز گرانبه‌ای از ابتدای هفته جاری تاکنون ۳.۸ درصد کاهش قیمت داشته است. قیمت هر اونس طلا در بازار معاملات آتی آمریکا برای تحویل در ماه اوت، با ۲.۵ درصد کاهش، به ۴۱۳۹ دلار و ۴۰ سنت رسید. بازارها در چین و هنگ کنگ به دلیل تعطیلات جشنواره قایق اژدها تعطیل بودند و فعالیت بازار کاهش یافت. دلار به بالاترین حد خود در یک سال گذشته رسید و باعث شد طلا که با ارز آمریکا قیمت‌گذاری می‌شود، برای دارندگان سایر ارزها گران تر کرد. «تیم واتر»، تحلیلگر ارشد بازار شرکت «کی ام سی ترید» گفت: افزایش قیمت طلا به دلیل توافق ایران و آمریکا، کوتاهمدت بود و تقویت ارزش دلار تحت تاثیر انتظارات برای افزایش نرخ بهره آمریکا در کانون توجه قرار دارد. موضع قاطع کوین وارش، ریاست جدید بانک مرکزی آمریکا نشان داد که سیاست پولی هنوز حرف اول را می‌زند. ۹ نفر از ۱۹ سیاست‌گذار بانک مرکزی آمریکا بر این باورند که که باید نرخ بهره را در سال جاری افزایش دهند. این اقدام با افزایش هزینه‌های استقراض یا نشان دادن اقداماتی برای مهار فشارهای تورمی ناشی از جنگ تحمیلی علیه ایران، همسو خواهد بود. بر اساس گزارش روتترز، طبق ابزار دیدبان فدرال شرکت CME، معامله‌گران انتظارات خود را برای افزایش نرخ بهره آمریکا در دسامبر، از حدود ۶۱ درصد پیش از نشست سیاست پولی فدرال رزرو، به ۸۷ درصد افزایش داده‌اند. نرخ بهره بالا بر جذابیت طلا به عنوان یک دارایی بدون بازده تاثیر می‌گذارد. گلدمن ساکس پیش‌بینی قیمت طلا تا ماه دسامبر را از پیش‌بینی قبلی ۵۴۰۰ دلار به ۴۹۰۰ دلار کاهش داد و این بانک انتظار کاهش نرخ بهره فدرال رزرو در سال جاری را ندارد. در بازار سایر فلزات ارزشمند، پهای هر اونس نقره با ۲.۹ درصد کاهش، به ۶۳ دلار و ۲۵سنت رسید. هر اونس پلاتین با ۲.۷ درصد کاهش، به ۱۶۴۹ دلار و ۶۳ سنت و هر اونس پالادیوم با ۲.۳ درصد کاهش، به ۱۲۴۹ دلار و ۶۹ سنت رسید.

مرزهای شلوغ، صادرات کم‌جان؛ گلوگاه تجارت ایران کجاست؟

همسایه باشد. این توافق‌ها می‌تواند شامل ساعات کاری مشترک، پذیرش اسناد الکترونیکی، استانداردهای هماهنگ، توسعه پایانه‌های مشترک و سازوکارهای حل اختلاف باشد. تجارت منطقه‌ای بدون هماهنگی منطقه‌ای پیش نمی‌رود.

در این میان، بازارچه‌های مرزی نیز می‌توانند نقش مهمی داشته باشند. اگر درست طراحی شوند، به بنگاه‌های کوچک و تولیدکنندگان محلی امکان می‌دهند کالاهای خود را با هزینه کمتر به بازار همسایه برسانند. اما اگر گرفتار محدودیت‌های اداری و نبود زیرساخت شوند، به ظرفیت‌های استفاده‌نشده تبدیل می‌شوند.

ناوگان فرسوده و هزینه حمل

یکی دیگر از گلوگاه‌های صادرات، وضعیت ناوگان حمل‌ونقل است. کامیون فرسوده، مصرف سوخت بالا، خرابی در مسیر و هزینه نگهداری زیاد، همگی قیمت تمام‌شده صادرات را بالا می‌برند. در بسیاری از بازارهای منطقه‌ای، رقبای ایران با ناوگان مدرن‌تر و شبکه حمل منظم‌تر کالا را سریع‌تر می‌رسانند.

توسعه حمل‌ونقل ریلی می‌تواند بخشی از این مشکل را کاهش دهد. حمل‌ونقل ریلی برای کالاهای حجیم، معدنی، کشاورزی و مسبیه‌های بلند می‌تواند ارزان‌تر و پایدارتر باشد. اما این مسیر نیازمند اتصال واقعی کارخانه‌ها، شهرک‌های صنعتی و پایانه‌های مرزی به شبکه ریلی است. راه‌آهنی که فقط روی نقشه وجود داشته باشد، به صادرات کمک نمی‌کند؛ باید در عمل به زنجیره تولید وصل شود.

مقررات متغیر، دشمن صادرات

صادرکننده بیش از هر چیز از بی‌ثباتی می‌ترسد. تغییر ناگهانی مقررات، ممنوعیت صادرات، عوارض جدید، تغییر در نرخ بازگشت ارز یا سختگیری‌های غیرمنتظره می‌تواند یک قرارداد خارجی را به خطر بیندازد. مشتری خارجی نیز به کشوری اعتماد می‌کند که قواعد تجاری آن قابل پیش‌بینی باشد.

اگر صادرکننده هر روز نگران بخشنامه تازه باشد، نمی‌تواند برای بازار خارجی برنامه بلندمدت داشته باشد. صادرات پایدار با تصمیم‌های لحظه‌ای سازگار نیست. حتی اگر نیت سیاست‌گذار کنترل بازار داخلی باشد، باید اثر تصمیم خود بر اعتبار صادرکننده ایرانی در بازار جهانی را نیز ببیند. حمایت از مصرف‌کننده داخلی مهم است، اما نباید با تصمیم‌های ناگهانی، بازار صادراتی بنگاه‌ها را نابود کرد. راه درست، ایجاد سازوکارهای پیش‌بینی‌پذیر، سهمیه‌بندی شفاف و اطلاع‌رسانی به‌موقع است.

جمع‌بندی؛ صادرات از مرز عبور می‌کند

افزایش ظرفیت خروج کامیون‌ها از مرز، قدمی مثبت است. اما صادرات ایران به تغییرات عمیق‌تری نیاز دارد. کالا باید از کارخانه تا مرز و از مرز تا مقصد، مسیر روشن و قابل پیش‌بینی داشته باشد. هر ساعت توقف، هر مقررات مهمه، هر ضعف در حمل‌ونقل و هر ناهماهنگی گمرکی، بخشی از توان رقابتی صادرکننده ایرانی را کاهش می‌دهد.

صادرات فقط فروش کالا به خارج از کشور نیست؛ یک زنجیره پیچیده از تولید، استاندارد، مالی، حمل‌ونقل، گمرک، بیمه و اعتماد است. اگر یکی از این حلقه‌ها ضعیف باشد، کل زنجیره آسیب می‌بیند. وقتی کامیون پشتت مرز می‌ماند، فقط یک خودرو متوقف نشده است؛ بخشی از تولید، سرمایه، اشتغال و اعتبار صادراتی کشور در انتظار مانده است. اقتصاد ایران اگر می‌خواهد سهم بیشتری از بازارهای منطقه بگیرد، باید مرزها را از گلوگاه به گذرگاه تبدیل کند.

کارخانه می‌تواند کل تولید را مختل کند، توقف طولانی در مرز نیز می‌تواند کل برنامه صادراتی را به هم بزند.

اگر کالا در کارخانه آماده باشد اما در مرز متوقف شود، تولیدکننده نمی‌تواند سرمایه در گردش خود را آزاد کند. اگر سرمایه در گردش آزاد نشود، خرید مواد اولیه برای سفارش بعدی به تأخیر می‌افتد. اگر سفارش بعدی عقب بیفتد، تولید کاهش پیدا می‌کند. به این ترتیب، یک گلوگاه مرزی می‌تواند اثر خود را تا داخل کارخانه نشان دهد.

ایسن رابطه به‌ویژه برای بنگاه‌های کوچک و متوسط مهم‌تر است. شرکت‌های بزرگ شاید بتوانند با ذخایر مالی، ارتباطات گسترده و ناوگان اختصاصی بخشی از مشکل را مدیریت کنند، اما بنگاه کوچک با چند روز تأخیر ممکن است دچار بحران نقدینگی شود. بنابراین اصلاح مرزها، به معنای حمایت مستقیم از کسب‌وکارهای کوچک صادراتی است.

گمرک دیجیتال؛ نیاز جدی تجارت

یکی از راه‌های کاهش توقف در مرز، توسعه گمرک هوشمند و سامانه‌های دیجیتال است. بسیاری از فرآیندها هنوز به مراجعه‌های متعدد، مدارک کاغذی، استعلام‌های تکراری و هماهنگی میان دستگاه‌های مختلف وابسته است. این روند هم زمان‌بر است و هم زمینه فساد و هزینه‌های غیررسمی را افزایش می‌دهد.

اگر اطلاعات کالا، اسناد حمل، مجوزها، استانداردها و پرداخت‌ها به صورت یکپارچه در سامانه‌های دیجیتال ثبت شود، زمان ترخیص و عبور کالا کاهش پیدا می‌کند. البته دیجیتال شدن فقط نصب یک سامانه جدید نیست. سامانه باید با دستگاه‌های مختلف، از گمرک و استاندارد تا قرنطینه، بانک، حمل‌ونقل و سازمان‌های مرزی هماهنگ باشد. صادرکننده نباید برای یک محموله، چندین بار اطلاعات مشابه را در سامانه‌های جداگانه وارد کند. تجارت به پنجره واحد واقعی نیاز دارد؛ پنجره‌ای که فقط در نام واحد نباشد، بلکه در عمل نیز فرآیندها را یکپارچه کند.

زیرساخت؛ جاده و پایانه کافی نیست

گاهی افزایش ظرفیت مرزی فقط با افزودن چند گیت یا توسعه فضای پایانه سنجیده می‌شود. این اقدامات لازم‌اند، اما کافی نیستند. مرز کارآمد به جاده مناسب، پارکینگ استاندارد، انبار، سردخانه، باسکول، اینترنت پایدار، سوخت‌رسانی، خدمات بانکی، بیمه و امکانات رفاهی برای اراندگان نیاز دارد.

اگر کامیون در مرز معطل شود اما فضای مناسبی برای توقف نداشته باشد، هزینه و ریسک بیشتر می‌شود. اگر کالا نیازمند سردخانه باشد اما ظرفیت سردخانه محدود باشد، کیفیت محموله کاهش پیدا می‌کند. اگر راننده دسترسی به خدمات اولیه نداشته باشد، بهره‌وری کل زنجیره افت می‌کند. مرزهای تجاری باید مانند یک شهرک اقتصادی کوچک دیده شوند، نه فقط دروازه خروج و ورود. هر چه خدمات پیرامونی مرز بهتر باشد، تجارت سریع‌تر و ارزان‌تر می‌شود.

هماهنگی با کشور همسایه

یکی از واقعیت‌های تجارت مرزی این است که ایران به تنهایی نمی‌تواند همه مشکل را حل کند. حتی اگر گمرک و پایانه داخلی آماده باشد، طرف مقابل نیز باید ظرفیت پذیرش کالا، گیت‌های کافی، کارکنان هماهنگ و مقررات قابل پیش‌بینی داشته باشد. در بسیاری از موارد، کامیون از سمت ایران عبور می‌کند اما در طرف مقابل متوقف می‌شود.

به همین دلیل، توسعه مرز باید همراه با توافق‌های عملیاتی با کشورهای

فرصت امروز: صادرات معمولاً با عددهای بزرگ شناخته می‌شود؛ ارزش دلاری کالاها، میزان فروش به کشورهای همسایه، تراز تجاری و سهم بازار. اما پشت این عددها، تصویر ساده‌تری وجود دارد: یک کامیون حامل کالا که پشت مرز متوقف شده است. همین توقف ظاهراً کوچک می‌تواند بخشی از سود صادرکننده را از بین ببرد، قیمت تمام‌شده کالا را بالا ببرد، زمان تحویل را به هم بزند و مشتری خارجی را به سمت رقیب بکشاند. افزایش ظرفیت خروج کامیون‌ها از یک مرز، خبر مثبتی است. اما این خبر باید به یک پرسش بزرگ‌تر منتهی شود: مشکل صادرات ایران فقط ظرفیت یک پایانه مرزی است یا مجموعه‌ای از گلوگاه‌ها که از کارخانه تا مقصد خارجی ادامه دارد؟ پاسخ روشن است؛ صادرات فقط با تولید کالای خوب رشد نمی‌کند. کالا باید بتواند سریع، ارزان، سالم و قابل پیش‌بینی از مرز عبور کند.

صادرات از کارخانه آغاز نمی‌شود

بسیاری تصور می‌کنند صادرات از لحظه‌ای آغاز می‌شود که کالا در کارخانه تولید می‌شود. اما در واقع صادرات از قبل از تولید شروع می‌شود. تولیدکننده باید بداند بازار مقصد چه استانداردی می‌خواهد، بسته‌بندی چگونه باید باشد، هزینه حمل چقدر است، تعرفه‌ها چه میزان‌اند، امکان بازگشت پول وجود دارد یا نه و در مرز چه فرآیندی در انتظار اوست. اگر صادرکننده از ابتدا درباره زمان و هزینه عبور از مرز مطمئن نداشته باشد، نمی‌تواند قرارداد بلندمدت ببندد. خریدار خارجی نیز به وعده‌های کلسی اعتماد نمی‌کند. او می‌خواهد بداند کالا چه روزی می‌رسد، با چه کیفیتی تحویل می‌شود و اگر مشکلی پیش آمد، چه کسی پاسخگوست. در بازارهای رقابتی، زمان تحویل به اندازه قیمت اهمیت دارد. شاید کالای ایرانی ارزان‌تر باشد، اما اگر رسیدنش غیرقابل پیش‌بینی باشد، مشتری ترجیح می‌دهد کالایی گران‌تر اما منظم‌تر خریداری کند. به همین دلیل، گلوگاه‌های مرزی فقط مشکل حمل‌ونقل نیستند؛ مستقیماً بر رقابت‌پذیری صادرات اثر می‌گذارند.

هر ساعت توقف، یک هزینه تازه

کامیونی که پشت مرز متوقف می‌شود، فقط وقت از دست نمی‌دهد. راننده، سوخت، استهلاک خودرو، هزینه پارکینگ، خواب سرمایه، تأخیر در تحویل، احتمال آسیب به کالا و جریمه قراردادی همگی به هزینه‌های صادرات اضافه می‌شوند. در کالاهای فسادپذیر مانند میوه، سبزی، لبنیات، گوشت، دارو و برخی مواد غذایی، توقف طولانی می‌تواند بخشی از محموله را از بین ببرد.

حتی در کالاهای غیرفسادپذیر نیز تأخیر مهم است. یک تولیدکننده مصالح ساختمانی، لوازم خانگی یا قطعات صنعتی ممکن است به دلیل معطلی در مرز، سفارش بعدی خود را از دست بدهد. مشتری خارجی معمولاً منتظر نمی‌ماند تا مشکل داخلی صادرکننده حل شود. او به سراغ تأمین‌کننده‌ای می‌رود که زمان تحویل مطمئن‌تری دارد.

این هزینه‌ها در آمار رسمی صادرات دیده نمی‌شود، اما در تصمیم‌صا درکننده اثر می‌گذارد. گاهی یک بنگاه به دلیل همین هزینه‌های پنهان، از ورود به بازار خارجی منصرف می‌شود. به همین دلیل، توسعه صادرات فقط به مشوق مالیاتی یا نمایشگاه خارجی نیاز ندارد؛ به حذف زمان‌های مرده در زنجیره تجارت نیاز دارد.

مرز، بخشی از خط تولید است

در اقتصاد امروز، مرز را نباید صرفاً یک نقطه جغرافیایی دید. مرز بخشی از خط تولید و زنجیره عرضه است. همان‌طور که توقف یک دستگاه در

به گفته مدیر مرکز آزمون و آلایندگی خودرو تمامی خودروهای تولید و عرضه‌شده در کشور الزامات استاندارد یورو ۵ را در مرحله تایید نوع پشت سر می‌گذارند، اما در آزمون‌های تصادفی انطباق تولید ممکن است بخشی از محصولات به دلیل نوسانات کیفیت تولید، تنظیم نبودن برخی قطعات یا تغییرات جزئی در فرآیند ساخت، از حدود مجاز آلایندگی انحراف داشته باشند.

علی مولانا – مدیر مرکز آزمون و آلایندگی خودرو شرکت بازرسی کیفیت و استاندارد ایران – در گفت‌وگو با ایسنا، در تشریح موضوع آزمون‌های مربوط به آلایندگی خودرو گفت: بر اساس الزامات استاندارد ACR ۸۳ در حوزه آلایندگی، فرآیند ارزیابی و کنترل خودروها در چند مرحله انجام می‌شود. در مرحله نخست که به آن تایید نوع Type Approval گفته می‌شود، یک خودروی جدید یا خودرویی که برای نخستین بار به‌منظور ارتقای استاندارد مورد ارزیابی است، تحت آزمون‌های آلایندگی قرار می‌گیرد و تمامی خودروهایی که در حال حاضر در کشور

چرا برخی خودروهای نو در آزمون آلایندگی رد می‌شوند؟

مولانا خاطر نشان کرد: این اقدامات می‌تواند شامل اصلاح فرایند تولید یا تعویض قطعات مؤثر بر آلایندگی بوده و سپس از انجام اصلاحات نیز مجدداً نمونه‌برداری تصادفی انجام و خودروها برای آزمون به آزمایشگاه ارجاع می‌شوند.

وی افزود: بر اساس الزامات استاندارد، در نمونه‌برداری‌های تصادفی ممکن است بخشی از خودروها، برای مثال حدود ۲۰ درصد از نمونه‌ها، در آزمون‌های آلایندگی مردود شوند. با این حال، این مردودی به معنای توقف شماره‌گذاری یا عدم امکان ادامه تولید نیست. چنین نتیجه‌ای صرفاً نشان‌دهنده آن است که بخشی از محصولات در آن مرحله نتوانسته‌اند الزامات استاندارد را احراز کنند. پس از اجرائ اقدامات اصلاحی، نمونه‌برداری و آزمون مجدد انجام و میزان مردودی کاهش می‌یابد و در بسیاری از موارد نیز تمامی خودروهای آن سری تولیدی در آزمون‌های بعدی موفق به احراز الزامات استاندارد شده و مجوز ادامه تولید و عرضه در دریافت می‌کنند.

تولید یا عرضه می‌شوند، این آزمون‌ها را پشت سر گذاشته‌اند و الزامات استاندارد یورو ۵ را احراز کرده‌اند. وی افزود: مرحله بعدی، بازرسی‌های ادواری انطباق تولید یا COP است. در این مرحله، خودروها به‌صورت تصادفی از خط تولید انتخاب، نمونه‌برداری و پلمب می‌شوند و سپس برای انجام آزمون‌های کنترلی و راستی‌آزمایی به آزمایشگاه ارسال می‌شوند که هدف از این فرآیند، اطمینان از حفظ انطباق محصولات تولیدی با حدود مجاز استانداردهای آلایندگی است.

این مدیر مرکز آزمون و آلایندگی خودرو شرکت بازرسی کیفیت و استاندارد ایران تصریح کرد: البته طبیعی است که در برخی موارد، تعدادی از خودروها نسبت به حدود مجاز استاندارد دارای انحراف باشند و میزان این انحراف ممکن است در میان برندها و محصولات مختلف متفاوت باشد، اما تمامی این موارد تحت نظارت و کنترل سازمان حفاظت محیط زیست قرار دارد و نتایج آزمون‌ها به این سازمان گزارش و در صورت مردودی نمونه‌ها، خودروساز موظف به اجرای اقدامات اصلاحی خواهد بود.

خبرنامه

رئیس انجمن حیویات ایران اعلام کرد

مطالبات ارزی همچنان بلا تکلیف

رئیس انجمن حیویات ایران ضمن اعلام تامین کامل نیاز بازار در ایام محرم، از تداوم بلا تکلیفی مطالبات ارزی واردکنندگان خیر داد و گفت: بخشی از فعالان این حوزه به دلیل تغییرات ارزی با زیان سنگین مواجه شده‌اند.

به گزارش ایسنا، داود لپه چی – رئیس انجمن حیویات ایران – روز جمعه در حاشیه سی و سومین نمایشگاه بین المللی صنایع کشاورزی، مواد غذایی و صنایع وابسته (اگروفود ۲۰۲۶) درباره رفع محاصره دریایی و مسیره‌های واردات حیویات اظهار کرد: کانادا بزرگترین تولید کننده عدس در جهان است و حدود ۶۰ درصد عدس وارداتی ایران از این کشور تامین و بخشی نیز از روسیه وارد می شود. در حوزه لوبیا نیز از کشورهای آسیای میانه واردات داریم و در شرایط فعلی از نظر تامین و واردات حیویات مشکلی وجود ندارد.

وی با اشاره به تغییر مسیریه‌های وارداتی پس از تحولات اخیر در منطقه تصریح کرد: در دو ماه گذشته بخش قابل توجهی از واردات از مسیر بنادر شمالی کشور انجام شده و بخشی از کالاها از روسیه، ازبکستان، ترکمنستان و حتی ترکیه وارد کشور شده است. در برخی محصولات مانند انواع لوبیا بیش از ۹۰ درصد نیاز کشور از تولید داخلی و در محصول عدس حدود ۷۰ درصد نیاز کشور از طریق واردات تامین می‌شود.

لپه چی ارزش واردات سالانه حیویات را حدود ۳۰۰ میلیون دلار عنوان کرد و افزود: با وجود شرایط اخیر کشور، فعالان این حوزه برای تامین نیاز بازار ای کار بودند و اجازه ندادند کمبودی در بازار ایجاد شود.

رئیس انجمن حیویات ایران گفت: امسال به دلیل شرایط مناسب بارندگی و همزمانی آن با فصل برداشت، سال آبی خوبی را پشت سر گذاشته ایم، بنابراین به نظر می رسد تولید مطلوب حیویات به ویژه نخود و عدس را داشته باشیم و با وجود جنگ تحمیلی و افزایش هزینه ها و نوسانات ارزی، بازار حیویات با کمبود روبرو نیست و واردات نیز نسبت به سال گذشته روند بهتری خواهد داشت.

لپه چی پیش بینی کرد: امسال برداشت نخود مناسب خواهد بود، زیرا این محصول تنها کالایی است که میزان تولید آن از مصرف داخلی بیشتر بوده و امکان صادرات آن وجود دارد. بنابراین در حال ریزی هستیم تا ممنوعیت صادرات این محصول برداشته شود.

وی درباره واردات پیش بینی کرد: با رفع برخی محدودیت های سالل گذشته از جمله سهمیه بندی و رفع مشکلات ثبت سفارش واردات حیویات در سال جاری وضعیت مطلوبی خواهد داشت.

رئیس انجمن حیویات ایران گفت: در ماه‌های اخیر و حتی در دوران جنگ قیمت حیویات خارج از عرف افزایش نیافته و علل افزایش قیمت این محصولات متناسب با نرخ تورم، افزایش هزینه های تولید، حمل و نقل و نرخ ارز است. نرخ ارز از حدود ۷۰ هزار تومان به ۱۴۰ هزار تومان رسیده و طبیعی است که این موضوع بر هزینه های تولید و واردات تاثیر بگذارد، اما با این وجود در حوزه حیویات با کسری عرضه روبرو نیستیم.

لپه چی با بیان اینکه حدود ۷۰ درصد نیاز کشور از محل تولید داخلی و ۳۰ درصد از طریق واردات تامین می شود، گفت: با توجه به شرایط مناسب بارندگی ها انتظار می رود تولید داخلی افزایش یابد که این موضوع می تواند بر کاهش قیمت تمام شده و کنترل تورم این محصولات تاثیر بگذارد.

واردکنندگان حیویات در انتظار دریافت مطالبات خود

وی به مطالبات ارزی واردکنندگان اشاره کرد و گفت: حدود ۱۴ ماه است که بخشی از مطالبات مربوط به ارز ترجیحی پرداخت نشده، این درحالیست که بخشی از این مطالبات مربوط به سال های ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ است و هنوز تعیین تکلیف نشده اند.

رئیس انجمن حیویات ایران با بیان اینکه ۵۰ درصد واردکنندگان حیویات در ضرر و زیان هستند، اضافه کرد: حدود ۱۵ میلیون یورو مطالبات واردکنندگان مربوط به سال های ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ با ارز (۲۸ هزارو ۵۰۰ تومان) و بالای ۴۰ میلیون یورو آن مربوط به سال ۱۴۰۴ و سال جاری با ارز (۷۰ هزارتومان و بعد ۱۴۰ هزارتومانی) محاسبه شده است. تغییر سیاست های ارزی موجب شد برخی واردکنندگان کالاهای خود را با ارز ترجیحی وارد و با همان مینا عرضه کنند، اما در ادامه با افزایش نرخ ارز روبرو شدند که این موضوع زیان سنگینی را به فعالان این بخش تحمیل کرده است.

وی با اشاره به افزایش قیمت لوبیا چیتی در سال ۱۴۰۳ گفت: در سال ۱۴۰۳ کاهش تولید به دلیل خشکسالی و آفت زدگی در دو استان عمده تولیدکننده این محصول از جمله فارس و لرستان، محدودیت های ارزی و تاخیر در واردات باعث شد قیمت لوبیا چیتی به شکل قابل توجهی افزایش پیدا کند. اما با انجام به واردات و بهبود شرایط تولید در سال جاری، قیمت لوبیا چیتی کاهش یافته و اکنون با وجود افزایش نرخ ارز و شرایط جنگی قیمت این محصول نسبت به اوج قیمت در سال ۱۴۰۳ پایین تر است.

حیویات ایام محرم تامین است

رئیس انجمن حیویات ایران درباره تامین نیاز بازار در ایام محرم گفت: با مصوبات اخیر دولت، محدودیت های ثبت سفارش برای واردات کالاهای اساسی تا حد زیادی برطرف شده و واردکنندگان می توانند نسبت به تامین نیاز بازار اقدام کنند.

سرانه مصرف حیویات ایران کمتر از مصرف جهانی

لپه چی، میزان مصرف سالانه حیویات در کشور را حدود یک میلیون تن اعلام کرد و افزود: سرانه مصرف حیویات در ایران بین ۹ تا ۱۰ کیلوگرم است، در حالی که میانگین جهانی حدود ۱۲ تا ۱۳ کیلوگرم برآورد می شود.

وی با تاکید بر ضرورت توسعه فرهنگ مصرف حیویات گفت: افزایش مصرف پروتئین گیاهی به نفع سلامت جامعه و اقتصاد خانوار است و انجمن در این زمینه برنامه های فرهنگی و ترویجی را دنبال می کند.

تولید سالانه حدود ۳۰۰ هزار تن نخود در کشور

رئیس انجمن حیویات در پایان با بیان اینکه در حال حاضر نخود تنها محصولی است که مازاد تولید آن امکان صادرات دارد اظهار کرد: سالانه بین ۲۵ تا ۳۰۰ هزار تن نخود در کشور تولید می شود که حدود ۲۰۰ تا ۲۲۰ هزار تن آن در داخل مصرف و مابقی صادر می شود.

مستولان سازمان جهاد کشاورزی استان تهران ضمن بازدید از ایسنا، با بیان اینکه در راستای تنظیم الگوی کشت، کشت محصولات آب بر از جمله برنج در استان تهران متوقف شده است، تاکید کردند که با وجود چالش‌هایی مانند خشکسالی، افزایش هزینه‌های تولید و وابستگی وارداتی در برخی نهاده‌ها، تامین بازار پایتخت در شرایط پایدار قرار دارد و برنامه‌های توسعه‌ای در حوزه تولید و نظارت با جدیت دنبال می‌شود.

به گزارش ایسنا، به مناسبت هفته جهاد کشاورزی، رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان تهران به همراه معاونان این سازمان با حضور در خیرگزاری ایسنا در گفت‌وگویی حضوری با خبرنگاران این رسانه، به تشریح آخرین وضعیت تولید، بازار و امنیت غذایی پرداختند و به پرسش‌های مطرح‌شده پاسخ دادند. در این گفت‌وگو، مستولان این سازمان از برنامه‌های توسعه‌ای، وضعیت تامین کالاهای اساسی، کنترل بازار و روند اجرای پروژه‌های کشاورزی در استان تهران گزارشی ارائه کردند.

جبرئیل برادری، رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان تهران، ضمن اشاره به برنامه‌های هفته جهاد کشاورزی اظهار کرد: امسال ۲۳ پروژه شاخص در بخش کشاورزی استان تهران با اعتباری بالغ بر ۸۶۲ میلیارد تومان به بهره‌برداری می‌رسد که برای ۵۴۱ نفر اشتغال مستقیم و ۱۵۰۰ نفر اشتغال غیرمستقیم ایجاد خواهد کرد. این پروژه‌ها در حوزه‌های باغبانی، دام و طیور، شیلات، آب و خاک و صنایع تبدیلی تعریف شده‌اند و با بهره‌برداری از آن‌ها سالانه ۳۲۶ هزار مترمکعب در مصرف آب صرفه‌جویی شده و ۱۲۲۰ تن به تولیدات کشاورزی استان افزوده می‌شود.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان تهران با اشاره به بهره‌وری بالای کشاورزی در این استان گفت: تهران تنها ۱.۲ درصد اراضی کشور را در اختیار دارد اما بیش از ۵ درصد محصولات کشاورزی کشور در این استان تولید می‌شود.

وی توسعه گلخانه‌ها را یکی از مهم‌ترین راهبردهای مقابله با کم‌آبی دانست و گفت: سالانه بیش از ۲۵۰ هکتار گلخانه در استان تهران توسعه می‌یابد و تا پایان سال ۱۴۰۴ سطح گلخانه‌های استان به ۵۵۰۰ هکتار خواهد رسید. در راستای تنظیم الگوی کشت، کشت محصولات آب‌بر از جمله برنج در استان تهران عملاً متوقف شده است. در گذشته ۲ تا ۳ هزار هکتار برنج در استان کشت می‌شد اما اکنون حتی یک مترمربع نیز زیر کشت این محصول نیست. سیاست ما حرکت به سمت کشت‌های کم‌آبر و افزایش بهره‌وری است.

روزانه ۲۰ هزار تن کالای اساسی در تهران توزیع می‌شود

وی درباره وضعیت بازار کالاهای اساسی اظهار کرد: روزانه بیش از ۳۰ هزار تن کالای اساسی و محصولات کشاورزی در استان تهران تأمین، توزیع و رصد می‌شود. امنیت مستقر کالاهایی مانند مرغ، سیب‌زمینی، پیاز و گوجه‌فرنگی تامین بالایی دارد، زیرا کوچک‌ترین اختلال در عرضه آن‌ها می‌تواند موجب التهاب بازار شود.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان تهران با اشاره به طرح‌های نظارتی گفت: در قالب طرح «انصاف ۲»، ۱۰۰ تیم نظارتی در ۱۰۰

اقتصاد امروز

• تلفن مستقیم: ۰۷۳۳۹۰۸۶

کشت برنج در تهران به طور کامل متوقف شد

نقطه شهر تهران مستقر شده‌اند. این تیم‌ها با مشارکت استنادری، جهاد کشاورزی، سازمان صمت، اتاق اصناف، تعزیرات و سایر نهادهای نظارتی فعالیت می‌کنند تا با گران‌فروشی، احتکار و عرضه خارج از شبکه مقابله شود. سال گذشته حدود ۶ همت جریمه در حوزه کالاهای اساسی اعمال شد و از ابتدای سال جاری نیز تاکنون نزدیک ۱.۵ همت جریمه برای متخلفان ثبت شده است.

وی درباره وضعیت گندم گفت: خشکسالی سال گذشته موجب واردات حدود ۴ میلیون تن گندم شد، اما امسال با بهبود شرایط بارندگی، پیش‌بینی می‌شود حدود ۱۴ میلیون تن گندم برداشت شود. امسال در حوزه گندم نان به خودکفایی رسیده‌ایم و وارداتی نخواهیم داشت.

برادری درباره نرخ خرید تضمینی گندم نیز گفت: نرخ خرید بر اساس کیفیت از ۴۷ هزار و ۵۰۰ تا ۴۹ هزار و ۵۰۰ تومان تعیین شده است.

بازار مرغ، گوشت و تخم‌مرغ پایدار است

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان تهران با اشاره به وضعیت اقلام

پروتئینی گفت: در خردادماه بیش از ۱۲۰ میلیون قطعه جوجه‌ریزی انجام می‌شود، در حالی که نیاز داخلی حدود ۱۲۰ میلیون قطعه است. روزانه حدود ۸ هزار تن مرغ در کشور و بین ۱۵۰۰ تا ۲۰۰۰ تن در استان تهران توزیع می‌شود. روزانه ۵۰۰ تا ۶۰۰ تن تخم‌مرغ در تهران مصرف می‌شود که حدود نیمی از آن در خود استان تولید می‌شود. همچنین روزانه حدود ۵۰۰ تن گوشت در تهران مصرف می‌شود و در بازار نیز التهاب خاصی وجود ندارد.

وی درباره روغن گفت: اگرچه بخشی از نهاده‌های روغن وارداتی است و افزایش قیمت جهانی نیز وجود داشته، اما بازار روغن در کشور پایدار است. افزایش قیمت اخیر روغن خودسرانه نبوده و پس از بررسی هزینه‌های تولید از سوی سازمان حمایت و وزارت جهاد کشاورزی، حدود ۱۶ درصد افزایش قیمت تأیید شد.

توسعه روستابازارها برای کاهش فاصله قیمت مزرعه تا بازار
برادری یکی از راهکارهای کاهش فاصله قیمت تولید تا مصرف را توسعه زنجیره‌های عرضه مستقیم دانست و گفت: در حال حاضر ۲۵ روستابازار در استان تهران فعال است و هدف‌گذاری ما افزایش این تعداد به ۵۰ بازار تا پایان سال است. روستابازارها امکان عرضه مستقیم محصولات کشاورزی از تولیدکننده به مصرف‌کننده را فراهم می‌کنند و به کاهش نقش واسطه‌ها کمک می‌کنند.

گندم تهران جزو باکیفیت‌ترین گندم‌های کشور است

به گزارش ایسنا، در جریان این بازدید، حامد امیرآبادی، معاون بهبود تولیدات گیاهی، نیز درباره کیفیت گندم اظهار کرد: گندم پس از برداشت در سیلوه‌ها تحت آزمایش‌های کنترل کیفی قرار می‌گیرد و بر اساس شاخص‌های تخصصی ارزیابی می‌شود. گندم تولیدی استان تهران از نظر کیفی جزو بهترین گندم‌های کشور است. اجرای طرح‌هایی مانند تغذیه تکمیلی مزارع، طرح دستیابی به پتانسیل عملکرد گندم و طرح‌های مقایسه مشارکتی در حوزه تغذیه، ارقام و تراکم کشت به ارتقای کیفیت و کمیت تولید کمک کرده است.

بیش از ۱.۳ میلیون تن نهاده دامی در بازارگاه موجود است

همچنین در ادامه، هانف ممیزی، معاون بهبود تولیدات دامی، درباره وضعیت نهاده‌های دامی نیز گفت: اگرچه بخش عمده نهاده‌ها وارداتی است و همچنان وابستگی به واردات وجود دارد، اما در حال حاضر مشکلی در تامین نهاده‌ها وجود ندارد. اکنون بیش از یک میلیون و ۳۰۰ هزار تن نهاده شامل سویا، ذرت و جو در سامانه بازارگاه موجود است. روزانه بیش از ۷۰ هزار تن نهاده دامی در کشور توزیع می‌شود و بازار نهاده‌ها در شرایط باثباتی قرار دارد.

پرداخت ۱.۵ همت تسهیلات بانکی به بخش کشاورزی

ایرج الماسی، معاون برنامه‌ریزی و امور اقتصادی، نیز اظهار کرد: از هفته جهاد کشاورزی سال گذشته تاکنون بیش از ۱.۵ همت تسهیلات بانکی به بخش کشاورزی پرداخت شده است. این تسهیلات با محور توسعه گلخانه‌ها، بهینه‌سازی مصرف آب و تقویت امنیت غذایی اختصاص یافته است. طی این مدت بیش از ۴ هزار فرصت شغلی در بخش کشاورزی ایجاد شده که فراتر از هدف‌گذاری اولیه ۲۷۰۰ نفری بوده است.

مصرف کمتر انرژی؛ سود بیشتر برای خانوار

شده کالا و خدمات را پایین بیاورند و در رقابت پذیری بهتر عمل کنند. این موضوع به ویژه در صنایعی که انرژی سهم بزرگی از هزینه تولید دارد اهمیت دارد. کاهش شدت انرژی یعنی تولید یک واحد محصول با انرژی کمتر. این شاخص یکی از نشانه های بهره وری اقتصادی است و هرچه پایین تر باشد اقتصاد کارآمدتر به شمار می رود. بنابراین صرفه جویی انرژی نه تنها یک رفتار فردی بلکه بخشی از سیاست توسعه است. کشوری که بتواند با اتلاف کمتر همان سطح رفاه را تأمین کند در عمل ثروت بیشتری حفظ کرده است.

مانع های رفتاری و راه های تبدیل صرفه جویی به سرمایه گذاری

با وجود این منافع روشن بسیاری از مردم هنوز صرفه جویی را هزینه اضافی می بینند. علت این نگاه را باید در چند مانع اقتصادی و رفتاری جست و جو کرد. نخست آن که برخی اقدام های بهره وری نیاز به سرمایه اولیه دارند و خانواده ها در کوتاه مدت با محدودیت نقدینگی روبه رو هستند. دوم آن که منافع این اقدامات معمولاً در آینده ظاهر می شود و انسان ها به طور طبیعی تمایل دارند منفعت امروز را بر منفعت فردا ترجیح دهند. سوم آن که اطلاعات کافی درباره بازده اقدامات صرفه جویی در دسترس همه نیست و بسیاری نمی دانند کدام انتخاب واقعاً به صرفه است. چهارم نیز مسئله معروف مالک و مستأجر است که در آن ممکن است کسی که هزینه را می پردازد از منفعت کامل آن بهره مند نشود. این شکاف انگیزه سرمایه گذاری را کاهش می دهد. برادری تبدیل صرفه جویی به سرمایه گذاری واقعی باید چند شرط فراهم شود. نخست آموزش و اطلاع رسانی است تا مردم بدانند کدام رفتارها و تجهیزات بیشترین بازده را دارند. دوم ابزارهای مالی مانند وام کم بهره یا تسهیلات خرید تجهیزات کم مصرف است تا مانع هزینه اولیه کاهش یابد. سوم سیاست های تشویقی و استانداردهای فنی است تا بازار به سمت کالاهای و ساختمان های کارآمدتر حرکت کند. چهارم نیز اصلاح قیمت ها به شکلی تدریجی و عادلانه است تا مصرف کننده انگیزه داشته باشد الگوی خود را بهبود دهد. البته این سیاست ها زمانی موفق خواهند بود که با اعتماد عمومی و شفافیت همراه شوند. اگر خانواده ها ببینند که نتیجه رفتار درستشان در قبض کمتر و کیفیت بهتر زندگی بازتاب می یابد صرفه جویی از یک توصیه اخلاقی به یک تصمیم عقلانی تبدیل می شود.

در نهایت می توان گفت صرفه جویی در انرژی زمانی ارزش اقتصادی پیدا می کند که از طریق بهبود فناوری و اصلاح رفتار باشد نه از طریق کاهش رفاه. اگر خانوار بتواند با هزینه ای معقول مصرف خود را پایین بیاورد و در عین حال آسایش و کیفیت زندگی را حفظ کند آن اقدام کم سرمایه گذاری سودآور است. همین منطق در سطح ملی نیز صادق است زیرا هر واحد انرژی که بدون اتلاف مصرف شود به معنای منابع آزاد شده برای توسعه و رفاه بیشتر است. بنابراین پاسخ به این پرسش که صرفه جویی در انرژی هزینه اضافی است یا سرمایه گذاری بلندمدت روشن است. در بیشتر موارد صرفه جویی هوشمندانه یک سرمایه گذاری است که سود آن هم در جیب خانوار دیده می شود و هم در تراز اقتصادی کشور.

شرایطی هر کاهش واقعی در مصرف برق گاز یا سوخت به معنای حفظ بخشی از درآمد برای سایر نیازهاست. این موضوع به ویژه برای دهک های پایین در آمدی اهمیت بیشتری دارد زیرا سهم هزینه انرژی از بودجه آنان معمولاً بالاتر است. اگر یک خانواده بتواند با انتخاب تجهیزات کارآمد درزگیری پنجره ها استفاده درست از وسایل برقی و تنظیم منطقی دما هزینه انرژی را پایین بیاورد در حقیقت بخشی از درآمد خود را از مخارج غیرضروری آزاد کرده است. این آزادسازی منابع ماهیت سرمایه گذاری دارد زیرا پولی که امروز برای بهینه سازی خرج می شود در آینده به صورت قبض های کمتر بازمی گردد.

از سوی دیگر صرفه جویی انرژی نوعی محافظت در برابر نااطمنیاتی های آینده است. قیمت انرژی ممکن است افزایش یابد تعرفه ها تغییر کنند یا هزینه تعمیر و تعویض تجهیزات بالا برود. خانواده ای که مصرف خود را بهینه کرده است در برابر این شوک ها آسیب پذیری کمتری دارد. این یعنی صرفه جویی فقط کاهش یک عدد در قبض نیست بلکه کاهش ریسک مالی نیز هست. همچنین برخی اقدام های صرفه جویی بر ارزش دارایی خانوار اثر می گذارند. خانه ای که عایق بهتر پنجره مناسب سیستم گرمایشی کارآمد و وسایل کم مصرف دارد از نظر اقتصادی ارزشمندتر است و هزینه نگهداری کمتری نیز تحمیل می کند. بنابراین بهینه سازی مصرف انرژی را می توان بخشی از مدیریت دارایی خانوار دانست نه صرفاً یک توصیه اخلاقی برای کم مصرف بودن.

صرفه جویی ملی و کاهش بار مالی کشور

در سطح کلان اقتصاد انرژی یکی از حوزه هایی است که اتلاف در آن می تواند هزینه های بسیار سنگینی ایجاد کند. تولید و انتقال انرژی مستلزم سرمایه گذاری عظیم در نیروگاه شبکه توزیع خطوط انتقال پالایشگاه ها و زیرساخت های پشتیبان است. هرچه مصرف بی رویه بیشتر باشد کشور ناچار است منابع بیشتری برای جبران این مصرف هزینه کند. اما اگر تقاضا از راه بهره وری و اصلاح الگو کنترل شود نیاز به سرمایه گذاری های سنگین در سمت عرضه کاهش می یابد. در این معنا انرژی صرفه جویی شده شبیهه یک منبع جدید است زیرا همان خدمات اقتصادی را با فشار کمتر بر زیرساخت ها فراهم می کند.

این موضوع برای اقتصاد ملی اهمیت دوچندان دارد چون منابع مالی محدودند و هر تومان که صرف جبران اتلاف شود می تواند از سرمایه گذاری در آموزش سلامت حمل و نقل یا صنعت باز بماند. وقتی کشوری بتواند با اصلاح الگوی مصرف از ساخت ظرفیت های پر هزینه جدید جلوگیری کند در واقع فرصت بیشتری برای تخصیص منابع به فعالیت های مولدتر پیدا می کند. از این منظر صرفه جویی در انرژی فقط کاهش مصرف نیست بلکه افزایش کارایی در تخصیص منابع عمومی است. به علاوه کاهش مصرف به کاهش فشار بر سوخت های فسیلی و زیرساخت های فرسوده نیز کمک می کند و تاب آوری سیستم انرژی را بالا می برد. هرچه مصرف منطقی تر باشد احتمال بروز بحران های فصلی کمبود و هزینه های اضطراری نیز کاهش می یابد.

اقتصاد کشور همچنین از محل کاهش هزینه تولید منتفع می شود. بنگاه هایی که انرژی را بهینه مصرف می کنند می توانند قیمت تمام

چرا اسپانسرینگ ورزشی جواب می‌دهد؟

موفق‌ترین اسپانسرها در دنیای ورزش

نویسنده: علی آل علی

رشته‌های ورزشی تنوع بسیار زیادی دارند. به طوری که هر کسی در این دنیا دست کم از یک رشته ورزشی خوشش آمده و آن را به طور جدی دنبال می‌کند. البته مردم تنها مخاطب جدی رشته‌های ورزشی نیستند. در این میان پای برندها نیز به ماجرا باز شده است. اگر دقت کرده باشید، هر جا مسابقات ورزشی برگزار می‌شود، کلی از برندها نیز اسم‌شان در کنار آن رویداد دیده می‌شود. تاریخچه اسپانسرینگ ورزشی بی‌نهایت طولانی است. خب منطقی اصلی در این میان جذب نگاه طرفداران تیم‌های ورزشی به برند است. خب وقتی کلی از مردم برای تماشای مسابقه تنیس یا فوتبال دورهم جمع شده با پای تلویزیون می‌نشینند، چرا نباید از این ظرفیت مهم به خوبی استفاده کرد؟ این مسئله‌ای است که اهمیت بی‌نهایت زیادی برای کسب و کارها حتی در شرایط کنونی دارد. چراکه هنوز هم رویدادهای ورزشی مهمترین عامل دورهم جمع شدن انسان‌ها محسوب می‌شود.

اینکه اسپانسرینگ ورزشی جواب می‌دهد یا نه، نکته‌ای است که بدون ارزیابی دقیق شرایط اصلا قابل بررسی دقیق نیست. به همین خاطر ما در این مقاله قصد داریم کمی هم که شده به پشت پرده ماجرا نفوذ کنیم. شما در این مقاله نه تنها با برخی از موفق‌ترین اسپانسرهای دنیای ورزش آشنا می‌شوید، بلکه رمز و راز موفقیت آنها را نیز یاد می‌گیرید. ما در این میان سعی می‌کنیم به شما نشان دهیم چرا چنین برندهایی وارد دنیای ورزش شده و چگونه از این همکاری سود می‌برند. خب منتظر چه هستید؟ یا ما همراه شوید تا ذهنیتان نسبت به این حوزه حساسی تغییر کند.

کوکا کولا و مسابقات المپیک: یک ترکیب ظاهرا ناجور!

شاید برای کسانی که تعهدات سفت و سختی به زندگی سالم دارند، مشاهده همکاری تجاری میان کوکا کولا و المپیک بی‌نهایت عجیب باشد. خب مسابقات مورد نظر ظاهرا باید مخالف هر گونه نوشابه گازدار و مضر باشد، مگر نه؟

راستش را بخواهید، منطق بازار این حرف‌ها سرش نمی‌شود. به همین خاطر کوکا کولا از المپیک ۱۹۲۸ مستردام همکاری‌اش با این رویداد مهم ورزشی را شروع کرده است. البته آنها در ابتدا صرفا اسپانسر تیم آمریکا بودند. با این حال در طول دهه‌های بعدی سطح کارشان را به طور قابل ملاحظه‌ای توسعه دادند. به طوری که این روزها تقریبا هر ورزشکار المپیکی ردپایی از کوکا کولا در مسابقاتش می‌بیند.

این روزها عمر همکاری میان کوکا کولا و المپیک به بیش از ۹۰ سال می‌رسد. درست به همین خاطر شما اصلا نباید این رویداد را دست کم گرفته یا فکر کنید ۹ دهه همکاری از سر اجبار یا عادت بوده است. ماجرا از این قرار است که نوشابه‌های کوکا کولا یکی از بهترین نوشیدنی‌های ممکن برای اوقات فراغت و همچنین دوره‌های دوستانه است. به طوری که پس از سال‌های متعددی حالا این نکته جای خودش را در فرهنگ عامیانه نیز باز کرده است. بنابراین هدف اصلی کوکا کولا حضور در فرهنگ روزمره مردم و تبدیل نوشابه‌های خودش به یک گزینه جذاب برای هر مراسم ورزشی از سوی تماشاگران

بود. فکر می‌کنم این هدف در طول دهه‌های متعددی به خوبی تحقق پیدا کرده است، مگر نه؟

رولکس و مسابقات تنیس ویمبلدون: ترکیب اصالت و پرستیژ

در هر رشته ورزشی یک تورنمنت اهمیت محوری داشته و به نوعی بیانگر کلیت آن رشته است. مثلا در فوتبال این حسن نسبت به جام جهانی وجود دارد. در والیبال نیز لیگ ملت‌ها این حس را در مخاطب ایجاد می‌کند. حالا اگر قرار باشد همین حس درباره تنیس تداعی شود، اولین اسمی که به ذهن می‌رسد چیزی نیست جز ویمبلدون!

مسابقات تنیس ویمبلدون یکی از قدیمی‌ترین و در عین حال معتبرترین تورنمنت‌های تنیس در جهان محسوب می‌شود. شاید فکر کنید چهره اصلی این مسابقات برای مردم راجر فدرر یا نواک جکویچ باشد. خب در این صورت باید کمی ذهنیتان را بهم بریزیم؛ چراکه محور اصلی این مسابقات نه یک ورزشکار، بلکه برند است.

اگر دقت کرده باشید، در طول مسابقات ویمبلدون همیشه گوشه زمین مسابقه یک لوگوی سلطنتی همراه با اسمی عجیب درج شده است و درست حدس زدید: رولکس!

شرکت ساعت‌سازی رولکس از سال ۱۹۷۸ به عنوان اسپانسر رسمی مسابقات ویمبلدون فعالیت دارد. ماهیت این همکاری در ظاهر برای تنظیم دقیق وقت هر مسابقه است، اما پای تشابهات میان رولکس و ویمبلدون در میان است. امری که برای بسیاری از طرفداران ورزش تنیس کلی نوستالژی به همراه دارد.

مهمترین وجه تشابه میان رولکس و تنیس، پرستیژ آنهاست. خب هر دو این برندها پرستیژی بی‌نهایت بالایی در میان سایر مسابقات دارند. به طوری که مخاطب را میخکوب کرده و تاریخچه هر کدام از آنها برای حیرت‌زده کردن هزاران نفر کافی است. در چنین شرایطی همکاری میان این دو غول تا حد زیادی منطقی به نظر می‌رسد.

همانطور که می‌بینید، اینجا پای همکاری میان برندهایی در میان است که نزدیکی بسیار زیادی از نقطه نظر کلاس کاری دارند. این نکته دقیقا برخلاف مورد قبلی است؛ چراکه میان کوکا کولا و المپیک تقریبا از نظر تاریخچه و نوع فعالیت هیچ انطباقی وجود ندارد. به همین خاطر همکاری آنها خیلی دور از انتظار به نظر می‌رسد.

درس مهمی که شما در اینجا باید از همکاری میان رولکس و ویمبلدون بگیرید، مسئله مربوط به تنظیم رابطه میان دو برند است. به زبان ساده‌تر، اگر شما رویداد ورزشی پیدا کنید که انطباق بالایی با وضعیتتان داشته باشد، اصلا نباید در استفاده از آن شک به خودتان راه دهید. البته در این میان تلاش برای شکل دادن به یک رابطه تجاری طولانی نیز مهم است و گرنه اصلا بعید نیست خیلی زود ماجراجویی‌تان در بازار به پایان برسد.

ردبول و فرمول یک: نهایت جنون و هیجان

ردبول فقط یک برند تولیدکننده نوشیدنی انرژی‌زا نیست. در عوض آنها نقش بسیار مهمی در توسعه ورزش‌های سخت دارند. اگر دقت کرده باشید، هر ورزش سخت و خطرناکی که در این دنیا باشد، ردبول یکی از اسپانسرهای اصلی‌اش است. شاید این امر در اولین نگاه نوعی دیوانگی از سوی ردبول یا حتی به خطر انداختن جان ورزشکارها باشد، اما خب مگر ردبول هویتی به غیر از

خطر و هیجان دارد؟ مسالانه میلیون‌ها نفر برای تجربه ورزش‌های خطرناک و بی‌نهایت سخت داوطلب می‌شوند. آنها حتی هزینه‌های سنگینی نیز برای تجربه‌ای هیجان‌انگیز پرداخت می‌کنند. در این میان ردبول برای اینکه خودش را حامی ورزش نشان دهد، راه متفاوتی از رقبا در پیش گرفته است. در حالی که برندهایی مثل آدیداس یا نایک با تولید البسه و تجهیزات ورزشی برای تیم‌های متعارف مانند فوتبال یا بسکتبال در حال یک‌تازی هستند، ردبول سراغ ورزش‌های سخت رفت. مثلا فرمول یک، رالی داکار و انواع پرش از ارتفاع حوزه‌های مورد علاقه ردبول هستند.

نکته جالب اینکه ردبول از سال‌ها قبل همکاری نزدیکی با فرمول یک دارد. این امر نه تنها اعتبار ردبول در جهان را توسعه داده، بلکه موجب افزایش محبوبیت مسابقات فرمول یک نیز شده است. به طوری که در طول سال‌های اخیر خیلی‌ها مسابقات فرمول یک را همیشه با یک نوشیدنی انرژی‌زای ردبول تماشا می‌کنند. این امر به خوبی همسویی میان این دو برند بزرگ را نشان می‌دهد.

همان طور که مشاهده می‌کنید، ردبول وارد حوزه‌ای شده که ظاهرا ارتباط زیادی با حوزه فعالیتش ندارد. درست به همین خاطر بسیاری از کارشناس‌ها در ابتدای ورود ردبول به این حوزه انتظار شکست‌های سریع را داشتند. با این حال اوضاع در عمل طور دیگری پیش رفته است. به طوری که حالا ردبول با ناآواری‌های مهمی که داشته بدل به یکی از برندهای بی‌نهایت جذاب و توسعه‌گرا شده است. این امر می‌تواند درس مهمی برای شما به عنوان کارآفرین در دنیای کنونی داشته باشد.

شما همیشه لازم نیست سراغ برندهایی بروید که حوزه ارتباط کاری‌شان با شما بی‌نهایت نزدیک است. گاهی اوقات اسپانسرینگ رویدادهای ورزشی که ارتباط معناداری با برندتان ندارد نیز گزینه خوبی خواهد بود. در این صورت این شما هستید که باید ارتباط مورد نظر را معنادار کرده و نشان دهید تا چه اندازه کارتان برای‌تان مهم است. اینطوری نتیجه نهایی همکاری برای مخاطب جذابیت بیشتری نیز خواهد داشت. پس منتظر چه هستید؟ همین حالا دست به کار شده و اوضاع را به سود خودتان تغییر دهید. این امر می‌تواند با استفاده از الگوی موفق ردبول برای شما صورت گیرد. پس همیشه نیم نگاهی به تجربه این برند بزرگ در فرآیند کار داشته باشید.

بسکتبالیست میلیون دلاری: لبران جیمز افسانه‌ای و نایک

لبران جیمز از آن دست ورزشکارانی است که کمتر کسی در دنیا او را دوست ندارد. این بازیکن حرفه‌ای لیگ NBA تقریبا تمام رکوردهای بسکتبال را جا به جا کرده است. به همین خاطر محبوبیت دیوانه‌واری در میان دوستداران این ورزش دارد. البته این امر جذابیت همکاری تجاری یا همان اسپانسرینگ برای برندهای گوناگون را نیز افزایش داده است. لبران جیمز در طول سال‌های اخیر دائما با برند نایک قرارداد همکاری امضا کرده است. یکی از آخرین تحولات مربوط به همکاری میان نایک و لبران جیمز قرارداد مادام‌العمری بود که همین چند سال پیش بین آنها امضا شد. بر این اساس لبران جیمز دقیقا در مسیری قدم برمی‌دارد که قبلا مایکل جردن برداشته است.

نکته مهم درباره لبران جیمز نقش اسطوره‌ای او برای بسیاری از ورزشکاران جوان است. این نکته فقط محدود به بسکتبال نیست. در بسیاری از حوزه‌های دیگر نیز ورزشکاران آماتور از این اسطوره ورزشی الهام می‌گیرند. با این حساب همکاری نایک با لبران جیمز اصلا بی‌دلیل نیست.

اگر دقت کرده باشید، نایک همیشه دوست دارد به عنوان یک الگو برای ورزشکاران معرفی شود. به طوری که همه انگیزه مضاعف‌شان برای فعالیت ورزشی را از این برند و محصولاتش بگیرند. بنابراین همکاری میان نایک و لبران جیمز نه تنها بیراه نیست، بلکه ریشه در تغییر و تحولات اساسی در نگرش مردم نسبت به لبران جیمز به مثابه یک اسطوره و همچنین تلاش نایک برای بهره‌مندی از این نوع نگاه دارد.

آدیداس و جام جهانی فوتبال: یک همکاری بلندمدت

دنیای فوتبال نه تنها جذابیت زیادی برای مردم در سراسر دنیا دارد، بلکه منبع درآمدزایی بی‌نهایت مهمی برای کارآفرینان محسوب می‌شود. خب گردش مالی در این ورزش آنقدر زیاد هست که هر برندی در دنیا را وسوسه کند. به همین خاطر ما در روزنامه فرصت امروز اسپانسرینگ در حوزه فوتبال را خیلی جدی‌تر دنبال می‌کنیم.

بی‌شک رویدادهای ورزشی بی‌نهایت زیادی در دنیا حول محور فوتبال روی می‌دهد، با این حال شاید کمتر رویدادی به اندازه جام جهانی معتبر باشد. خب رویدادی که هر چهار سال یکبار با حضور تیم‌های منتخب از سراسر دنیا برگزار می‌شود، اصلا شوخی‌بردار نیست. خاطرات مربوط به قهرمانی تا دهه‌ها در ذهن مردم یک سرزمین باقی می‌ماند. به همین خاطر هم فیفا با طراحی این تورنمنت به طور چهار ساله سعی کرده جذابیتش را حفظ کند.

وقتی صحبت از جام جهانی می‌شود، بی‌شک هیچ برندی به اندازه آدیداس اسمش سر زبان‌ها نخواهد بود. خب هرچه باشد، این برند از سال ۱۹۷۰ اسپانسر و تولیدکننده رسمی توپ‌های جام جهانی است. همین همکاری بلندمدت موجب شده تا شهرت آدیداس در طول زمان افزایش پیدا کند.

آدیداس از دل همکاری با فیفا به دنبال ایجاد نوعی شهرت برتر در مقایسه با رقبا بوده است. خب وقتی درباره رقابتی آدیداس حرف می‌زنیم، اول از همه نایک به ذهن می‌رسد. نایک موفقیت حیرت‌انگیزی در زمینه اسپانسرینگ تیم‌های باشگاهی در سراسر دنیا داشته است. به همین خاطر آدیداس اصلا دوست ندارد عرصه جام جهانی و همکاری با فیفا را به این برند واگذار کند. شاید به همین خاطر در طول سال‌های اخیر دامنه همکاری میان فیفا و آدیداس دائما افزایش یافته است. این امری است که در طول سال‌های اخیر اهمیت روزافزونی برای تمام طرف‌ها پیدا کرده است.

آلیانز و بایرن مونیخ: سنت نام‌گذاری ورزشگاه‌ها
محال است کسی طرفدار فوتبال باشد و اسم آلیانز آرنا به گوشش نخورده باشد. خب این ورزشگاه دوست داشتنی خاطرات بخش زیادی از مردم دنیا را شکل داده است. از فینال‌های خاطره‌انگیز لیگ قهرمانان اروپا تا جام جهانی و

جام ملت‌های اروپا، همه و همه به این ورزشگاه ربط پیدا می‌کند. نکته جالب اینکه اسم این ورزشگاه تا همین چند سال قبل آلیانز آرنا نبود. بلکه در پی همکاری میان شرکت مالی آلیانز و باشگاه بایرن مونیخ اسم ورزشگاه خانگی این تیم به آلیانز آرنا تغییر کرد.

شاید سنت نام‌گذاری ورزشگاه‌های فوتبال برای کسانی که آشنایی زیادی با این ورزش ندارند، کمی عجیب به نظر برسد. با این حال در صنعت فوتبال این امر راهی رایج برای تیم‌ها در راستای درآمدزایی محسوب می‌شود. به طوری که تیم‌هایی مثل بارسلونا یا آرسنال نیز همین مسیر را رفته‌اند.

نکته مهم درباره برند آلیانز تلاش آن برای همکاری با بهترین تیم فوتبال تاریخ آلمان بود. به طوری که بایرن مونیخ نه یک گزینه تصادفی، بلکه نوعی سرمایه‌گذاری منطقی محسوب می‌شود. این امر با هدف ایجاد اشتراک میان برند آلیانز و بایرن مونیخ صورت گرفته است. شاید به همین خاطر امروزه آلیانز به عنوان یک شرکت مالی و سرمایه‌گذاری به نوعی موفق‌ترین برند آلمانی در صنعت مالی محسوب می‌شود.

بی‌شک نباید نقش تصویرسازی و ایجاد شهرت از طریق اسپانسرینگ را دست کم گرفت. این امر نقش مهمی در تحول وضعیت برندها ایفا می‌کند. فکر می‌کنم شما هم قبول داشته باشید شرکت آلیانز به خوبی از این توانایی به سود خودش استفاده کرده است، مگر نه؟

سخن پایانی

همکاری تجاری میان برندهای گوناگون و رویدادهای ورزشی امر تازه‌ای نیست. با این حال در طول یک دهه اخیر بسیاری از برندها به سوی تقویت این همکاری‌ها گرایش پیدا کرده‌اند. دلیل این امر کاملا واضح است: اثرگذاری رویدادها، قهرمان‌ها و تیم‌های ورزشی بر روی مردم بی‌نهایت زیاد است. به طوری که اسپانسرینگ در این حوزه بازگشت سرمایه حیرت‌انگیزی دارد.

ما در روزنامه فرصت امروز معتقدیم شما برای اسپانسرینگ در دنیای ورزش باید اطلاعات دست‌اول درباره وضعیت این حوزه داشته باشید. خب شما نمی‌توانید همین طور تصادفی سراغ همکاری با یک رویداد ورزشی یا تیم بروید و انتظار نتایج حیرت‌انگیز را داشته باشید. ماجرا از این قرار است که خیلی از برندها قبل از شروع اسپانسرینگ مدت‌ها درباره‌اش فکر می‌کنند. بنابراین اگر شما بدون فکر وارد عرصه شوید، کلاه‌تان پس معرکه خواهد بود. این مسئله‌ای است که باید به طور جدی آن را مورد توجه قرار دهید.

ما در این مقاله سعی کردیم برخی از مهمترین نکات از زاویه دید کارشناسی را با شما در میان بگذاریم. حالا شما تجربه برخی از بزرگ‌ترین برندهای دنیا در حوزه اسپانسرینگ ورزشی را در کنار خودتان دارید. این امر می‌تواند به شما کمک کند تا انتخاب‌های بهتری در این حوزه داشته باشید. خب منتظر چه هستید؟ همین حالا دست به کار شده و اوضاع‌تان در این زمینه را بهبود بخشید. یادتان باشد، هرچا به مشکل خوردید، می‌توانید روی ما حساب کنید.

منابع:

https://mediablaze.com/insights/ of-the-best-brand-۱۰-sporting-success-partnerships-and-why-they-work

اخبار

حسین سعیدی سیرایی:

تعیین تکلیف سینما هجرت و بازگشایی مسیر تهران قدیم از مطالبات مهم کرج است

کرج - ایصال‌ت عابد: رئیس کمیسیون فرهنگی، ورزشی و اجتماعی شورای اسلامی شهر کرج با اشاره به سال‌ها بررسی وضعیت سینما هجرت، گفت تعیین تکلیف این پروژه و تصمیم‌گیری درباره آن می‌تواند به حل یکی از مطالبات قدیمی شهر و بازگشایی مسیرهای مهم شهری کمک کند.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی شورای اسلامی شهر کرج؛ حسین سعیدی سیرایی در جلسه کمیسیون برنامه و بودجه و در بررسی وضعیت سینما هجرت اظهار کرد: موضوع سینما هجرت در ادوار مختلف شورا و شهرداری و همچنین با حضور حوزه هنری بارها مورد بحث و بررسی قرار گرفته و جلسات متعددی در این خصوص برگزار شده است.

وی افزود: در دوره پنجم شورای شهر، این موضوع به صورت جدی بررسی شد و با توجه به کاربری فرهنگی زمین، پس از جلسات مشترک شهرداری، حوزه هنری و کمیسیون فرهنگی، جمع‌بندی‌هایی درباره جانمایی تئاتر شهر و اختصاص بخشی از زمین به فعالیت‌های فرهنگی انجام شد.

رئیس کمیسیون فرهنگی شورای اسلامی شهر کرج با اشاره به دیدگاه حوزه هنری گفت: حوزه هنری از ابتدا بیشتر به دنبال مشارکت و سرمایه‌گذاری در ساخت سینما بوده و حتی اعلام کرده در صورت تأمین منابع مالی، خود اقدام به خرید زمین و ساخت پروژه خواهد کرد. سعیدی سیرایی تصریح کرد: هدف اصلی مدیریت شهری از پیگیری این موضوع، تعیین تکلیف سینما هجرت و بازگشایی یکی از معابر مهم و ورودی‌های اصلی شهر است، اما لازم است آثار و پیامدهای اجرای طرح بر بافت قدیمی شهر نیز به‌طور دقیق بررسی شود. وی ادامه داد: برای تصمیم‌گیری نهایی باید جلسات کارشناسی با حضور سازمان فرهنگی، کارشناسان و در صورت نیاز نمایندگان حوزه هنری برگزار شود تا ابعاد مختلف موضوع روشن شود.

عضو شورای شهر کرج با اشاره به عملکرد شورای ششم گفت: در این دوره پروژه‌های مهمی مانند بزرگراه شهید سلیمانی، مصلی و همچنین تئاتر شهر به نتیجه رسیده و این شورا در پیشبرد طرح‌های بزرگ شهری موفق عمل کرده است.

سعیدی سیرایی در پایان خاطرنشان کرد: تعیین تکلیف سینما هجرت از مطالبات قدیمی شهر است و می‌تواند با تصمیم‌گیری درست، هم به توسعه فرهنگی و هم به بهبود وضعیت شهری کمک کند.

مدیرعامل شرکت پالایش گاز فجر کرج:

آغاز پروژه بازسازی دومین واحد آسیب دیده شرکت پالایش گاز فجر کرج

بوشهر: مدیرعامل شرکت پالایش گاز فجر کرج از آغاز عملیات بازسازی واحد یک شیرین‌سازی و سرمایه‌سازی این شرکت خبر داد که در جنگ ۱۲ روزه، دچار آسیب گسترده شده بود.

حمید خدردی با اعلام این خبر گفت: بر اثر آسبایی که به یکی از واحدهای شیرین‌سازی این شرکت وارد شد، بخش‌های مختلفی از جمله فن‌های آمینی، آسیدی و پروپان، استراکچرهای فلزی، لوله‌ها و شیرآلات، ادوات برقی و ابزار دقیقی و همچنین برج جذب تخریب شدند که بازسازی اساسی واحد را ضروری ساخته است.

وی افزود: اگرچه برآورد اولیه زمان اجرای پروژه ۱۸ تا ۲۰ ماه بود، اما با ایجاد تغییرات برنامه‌ها و فشردن فعالیت‌ها و مذاکره با پیمانکار به دلیل اهمیت کاهش زمان، مدت زمان اجرا به ۱۰ ماه کاهش یافته است.

مدیرعامل پالایشگاه فجر کرج ادامه داد: در حال حاضر عملیات آواربرداری و داربست‌بندی با حدود ۱۷۰ نفر نیروی مستقیم و غیرمستقیم در حال انجام است و پیش‌بینی می‌شود در اوج عملیات، این تعداد به ۳۵۰ نفر برسد.

خدردی تصریح کرد: با اتمام بازسازی و بهره‌برداری از این واحد، روزانه ۱۲ میلیون مترمکعب گاز شیرین به ۳ هزار بشکه مایعات گازی به چرخه تولید پالایشگاه باز خواهد گشت که ارزش ریالی آن روزانه بیش از ۵۲ میلیارد ریال برآورد می‌شود و با توجه به آسیب‌های وارده به سایر تأسیسات گازی کشور، راه‌اندازی مجدد این واحد اهمیت راهبردی دارد.

وی تأکید کرد: در بازسازی این واحد از توان شرکت‌ها و پیمانکاران داخلی استفاده می‌شود. ساخت و نصب فن‌های هواپی، بازسازی و پوشش داخلی برج جذب، تأمین اکثر متریات، عملیات اجرایی و نظارت پروژه همگی با توان داخلی انجام خواهد گرفت. بر اساس این گزارش، در عملیات بازسازی این واحد، خرید و نصب ۷۰۰ قلم لوله و اتصالات، ۲۲۰ قلم تجهیزات برقی و ابزار دقیقی، بازسازی یک دستگاه برج جذب، انجام ۴ هزار سرچوش، ۷ هزار متر رنگ و عایق، ۴۰۰ تن استراکچر و خرید، ساخت و نصب حدود ۴۰ دستگاه تیوب باندل به همراه فن‌ها و الکتروموتورهای مربوطه انجام خواهد شد.

رئیس کمیسیون فرهنگی شورای شهر کرج در گذشت بهروز رضوی را تسلیت گفت

کرج - ایصال‌ت عابد: رئیس کمیسیون فرهنگی شورای اسلامی شهر کرج در پی درگذشت بهروز رضوی، با صدور پیامی این ضایعه را به خانواده آن مرحوم و اهالی فرهنگ و هنر کشور تسلیت گفت.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی شورای اسلامی شهر کرج؛ حسین سعیدی سیرایی با ابراز تأثر از درگذشت این هنرمند پیشکسوت، اظهار داشت: بهروز رضوی از صداهاى ماندگار و چهره‌های تأثیرگذار هنری کشور بود که با سال‌ها فعالیت حرفه‌ای در عرصه رادیو و تلویزیون، اثر خوبی از خود در این حوزه بر جای گذاشت. وی افزود: صدای گرم، بیان فاخر و شخصیت فرهنگی این هنرمند، خاطراتی ماندگار را در ذهن و حافظه چند نسل از مردم ثبت کرده است و بی‌تردید نام و یاد او به ویژه برای شهروندان کرجی، جاودانه خواهد ماند.

رئیس کمیسیون فرهنگی شورای شهر کرج همچنین با بیان خدمات مرحوم رضوی در حوزه گویندگی، اجرا و روایت آثار فرهنگی، یادآور شد: جامعه هنری کشور یکی از سرمایه‌های خود را از دست داد و فقدان این هنرمند، در حوزه فرهنگی ملموس خواهد بود. قطعاً سازمان فرهنگی شهرداری کرج نیز در مراسم یادبود ایشان به سهم خود مشارکت خواهد داشت. گفتنی است، بهروز رضوی، گوینده و مجری پیشکسوت رادیو و تلویزیون پس از طی یک دوره بیماری شامگاه ۲۴ خرداد ۱۴۰۵ دار فانی را وداع گفت.

مدیر بهینه‌سازی مصرف انرژی شرکت ملی صنایع پتروشیمی:

احیای جنگل‌های هیرکانی و بهینه‌سازی مصرف انرژی، دو جبهه مهم برای تقویت تاب‌آوری کشور است

کشور در مدیریت مصرف انرژی بوده و بخش قابل توجهی از جواز، مشوق‌ها و دستاوردهای این طرح به مشترکان این استان اختصاص یافته است.

رئانی با اشاره به اهداف زیست‌محیطی این همکاری افزود: یکی از برنامه‌های مهم پیش‌بینی شده، حمایت از طرح‌های مردمی برای حفاظت و احیای جنگل‌های هیرکانی است تا از ظرفیت مشارکت‌های اجتماعی برای صیانت از این میراث ارزشمند طبیعی استفاده شود.

وی تأکید کرد: همان‌گونه که حفظ انرژی نیازمند مشارکت عمومی است، حفاظت از منابع طبیعی و جنگل‌های هیرکانی نیز بدون حضور فعال مردم و سازمان‌های مردم‌نهاد امکان‌پذیر نخواهد بود.

مدیر بهینه‌سازی مصرف انرژی شرکت ملی صنایع پتروشیمی با اشاره به برنامه‌های در دست اجرا در مازندران گفت: ارتقای راندمان نیروگاه نکا، بهسازی موتورخانه‌ها، کاهش هدررفت انرژی در بخش کشاورزی، اصلاح تجهیزات گرمایشی و توسعه طرح‌های بهره‌وری از جمله اقداماتی است که با همکاری شرکت گاز مازندران در حال پیگیری است.

رئانی در پایان با تقدیر از عملکرد شرکت گاز مازندران خاطرنشان کرد: ظرفیت‌های این استان در حوزه مدیریت مصرف انرژی بسیار فراتر از وضعیت کنونی است و با تداوم هم‌افزایی میان دستگاه‌های اجرایی، بخش خصوصی و مردم، می‌توان دستاوردهای بزرگ‌تری را در حوزه انرژی و محیط زیست رقم زد.

کرده و اگر همه بخش‌ها در این مسیر همراه نباشند، تأمین پایدار انرژی با دشواری بیشتری مواجه خواهد شد.

رئانی با بیان اینکه پویای ملی بهینه‌سازی مصرف انرژی بر پایه مشارکت مردمی شکل گرفته است، تصریح کرد: این طرح بدون اتکا به بودجه دولتی و با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی اجرا می‌شود و منافع حاصل از صرفه‌جویی انرژی دوباره به مردم بازمی‌گردد.

وی ادامه داد: در قالب این پویا علاوه بر تشویق مشترکان به مصرف صحیح انرژی، منابع حاصل از صرفه‌جویی برای اجرای طرح‌های عام‌المنفعه و مسئولیت اجتماعی نیز به کار گرفته شده است.

مدیر بهینه‌سازی مصرف انرژی شرکت ملی صنایع پتروشیمی با اشاره به شرایط حساس صنعت انرژی کشور گفت: محدودیت‌های ایجاد شده در بخش تولید و پالایش گاز، ضرورت مدیریت مصرف را بیش از هر زمان دیگری آشکار

معاون راهداری و حمل و نقل جاده‌های استان بوشهر:

ارائه بیش از ۲۰ خدمت جاده‌ای در بستر سامانه‌های هوشمند استان

سامانه‌های هوشمند انجام می‌شود و بهره‌گیری از هوش مصنوعی می‌تواند کیفیت و سرعت این خدمات را ارتقا ببخشد. معاون توسعه مدیریت و منابع اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده‌های استان بوشهر در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به خدمات این مجموعه در شرایط خاص و بحرانی، خاطرنشان کرد: خادمان مردم در این اداره کل، هم در جنگ ۱۲ روزه و هم در جنگ تحمیلی سوم، خدمات کم‌نظیری را ارائه کرده‌اند.

لواصاتی ادامه داد: جابه‌جایی کالاهای اساسی مورد نیاز مردم و نهادهای دامی از بنادر استان و سایر بنادر کشور، آن هم در شرایطی که رانندگان و ناوگان با خطرات ناشی از تهاجم دشمن آمریکایی- صهیونی مواجه بود، تنها بخشی از مجاهدت‌های فعالان بخش حمل و نقل و راهداری است.

وی یادآور شد: این مجموعه در جنگ تحمیلی سوم، در موارد متعددی برای تسهیل در جابه‌جایی خصوصاً کالاهای اساسی، ناوگان خود را به بنادر اعزام کرد تا خللی در روند تأمین مایحتاج عمومی ایجاد نشود.

عملیاتی‌سازی این فناوری در بخش راهداری و حمل و نقل جاده‌ای در دستور کار است.

وی با اشاره به فعالیت‌های این اداره کل در بستر فناوری هوشمند تصریح کرد: در حال حاضر بیش از ۲۰ نوع خدمت جاده‌ای بوشهر یکی از دستگاه‌های پیش‌از استان در استفاده از فناوری‌های هوشمند است، افزود: با توجه به زیرساخت‌های موجود، فرصت ارزشمندی برای پیاده‌سازی ابزارهای هوش مصنوعی داریم، از این رو برنامه‌ریزی‌های لازم برای

بوشهر: معاون توسعه مدیریت و منابع اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده‌های استان بوشهر از آمادگی این اداره کل برای بکارگیری از ظرفیت‌های هوش مصنوعی به‌منظور ارتقای سطح خدمات به مردم خبر داد.

سیدطالب لواسانی در حاشیه «کارگاه ابزارهای هوش مصنوعی» که با حضور جمعی از اصحاب رسانه و کارشناسان روابط عمومی استان به میزبانی اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای بوشهر برگزار شد، اظهار داشت: در حال حاضر بسیاری از خدمات راهداری و حمل و نقل جاده‌های استان، به‌ویژه در حوزه نظارت‌های جاده‌ای، در بستر شبکه هوشمند انجام می‌شود و با تکیه بر این زیرساخت، آماده توسعه خدمات با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین هوش مصنوعی هستیم.

لواسانی با تأکید بر اینکه اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای بوشهر یکی از دستگاه‌های پیش‌از استان در استفاده از فناوری‌های هوشمند است، افزود: با توجه به زیرساخت‌های موجود، فرصت ارزشمندی برای پیاده‌سازی ابزارهای هوش مصنوعی داریم، از این رو برنامه‌ریزی‌های لازم برای

حسین مهاجری عنوان کرد:

میراث «قراردادهای شکست خورده» مانع جذب سرمایه‌گذار است

ریسک‌پذیری را برای تعریف پروژه‌های جدید به‌شدت کاهش داده است؛ تا جایی که مدیران از ترس بازخاست‌های قضایی، جرات ورود به فرآیند سرمایه‌گذاری را ندارند.

وی در ادامه با نقد عملکرد مدیران ارشد شهرداری و معاونت‌های مرتبط، بیان کرد: برای خروج از این وضعیت، نیازمند مدیرانی در تراز کلانشهر کرج هستیم که با جسارت و توانمندی فنی، گره‌های حقوقی قراردادهای گذشته را باز کرده و با تدوین بسته‌های سرمایه‌گذاری استاندارد، بستر اعتماد بخش خصوصی را فراهم کنند.

این عضو شورا با اشاره به اقدامات انجام‌شده در یک سال اخیر با همکاری رییس فعلی سازمان، از آغاز فرآیند تهیه دفترچه‌های پروژه خبر داد و تأکید کرد که این اقدامات تنها گام‌های اولیه هستند.

وی تصریح کرد: تحول اساسی در سازمان سرمایه‌گذاری شهرداری کرج تنها با اراده جدی مدیریت ارشد شهرداری و مدیریت مستقیم مجورانه در این سازمان ممکن است.

و بهره‌برداری از ظرفیت‌های حاشیه اتوبان‌ها، تنها در حد نام و عنوان باقی مانده و فاقد مطالعات فنی، مکان‌سنجی و مجوزهای لازم برای ارائه به بخش خصوصی هستند.

مهاجری، وجود چالش‌های حقوقی در ۲۰ قرارداد منعقد شده در سال‌های قبل را یک مانع بزرگ برای مدیران کنونی دانست و افزود: این قراردادهای دارای مسئله روحیه

کرج - ایصال‌ت عابد: عضو شورای اسلامی کلانشهر کرج با انتقاد صریح از وضعیت سازمان سرمایه‌گذاری شهرداری، عملکرد این مجموعه را در دوره‌های گذشته و فعلی ناموفق خواند.

وی ضعف مدیریتی، فقدان بسته‌های توجیهی برای پروژه‌های کلان و وجود پرونده‌های حقوقی برای ۲۰ قرارداد پیشین را از مهم‌ترین عوامل فرار سرمایه‌گذاران از کرج دانست.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی شورای اسلامی شهر کرج؛ حسین مهاجری با تأکید بر اینکه ظرفیت‌های اقتصادی این کلانشهر به دلیل قرارگیری در مسیر ترانزیت استان‌های دیگر بسیار بالاست، اظهار کرد: متأسفانه سازمان سرمایه‌گذاری تاکنون نتوانسته است این پتانسیل‌ها را به بسته‌های اجرایی تبدیل کند.

به گفته مهاجری، پروژه‌هایی نظیر دریاچه پل فردیس، احداث تله‌کابین، توسعه گردشگری رودخانه کرج، تپه مرادآب

با تلاش کارکنان منطقه ۹ عملیات انتقال گاز ایران:

پایان عملیات بازرسی فنی در تأسیسات تقویت فشار گاز منطقه ۹ عملیات انتقال گاز ایران

شیرهای اطمینان، تنظیم و تعویض گسکت‌ها، تست و ضخامت‌سنجی بدنه فیلترها، تعویض کارتریج فیلترهای روغن و گاز و همچنین تست و ضخامت‌سنجی مخازن روغن آب بندی و مخازن شناوری (float vessel and seal oil vessel) در تأسیسات تقویت فشار گاز بوده است.

مدیر منطقه ۹ عملیات انتقال گاز ضمن قدردانی از تلاش‌های همکاران این منطقه، خاطرنشان کرد: اجرای دقیق این عملیات توسط همکاران متعهد و تلاش‌های بی‌وقفه ایشان جهت تحقق اهداف شرکت انتقال گاز ایران، نشان از دقت، پشتکار و مسئولیت‌پذیری بالای کارکنان این منطقه عملیاتی دارد.

کشور انجام می‌شود، افزود: این اقدامات شامل تست و بازرسی

ساری - دهقان: مدیر منطقه ۹ عملیات انتقال گاز از اتمام عملیات بازرسی فنی اقلام مکانیکی در یکی از تأسیسات تقویت فشار گاز این منطقه عملیاتی خبر داد.

به گزارش خبرنگار مازندران به نقل روابط عمومی شرکت انتقال گاز ایران، محی‌الدین مخفمی با اعلام این خبر اظهار کرد: در راستای افزایش ایمنی و قابلیت اطمینان تأسیسات تقویت فشار گاز، عملیات سالیانه بازرسی فنی اقلام مکانیکی در یکی از تأسیسات تقویت فشار منطقه ۹، با تلاش همکاران متخصص این منطقه در خردادماه ۱۴۰۵ پایان یافت.

وی با بیان اینکه عملیات بازرسی فنی اقلام مکانیکی در ابتدای هر سال، با هدف تداوم پایداری شبکه گاز در شمال

سازمان آگهی‌ها ۸۸۹۳۶۶۵۱

